

ALTIBOX NORWAY CHESS

AVIS FOR SUPERTURNERINGEN I SJAKK
STAVANGERREGIONEN 3.-15. JUNI

MAGNUS CARLSEN
NORGE

MAXIME VACHIER-LAGRAVE
FRANKRIKE

SHAKHRIYAR MAMEDYAROV
ASERBAJDJAN

VISWANATHAN ANAND
INDIA

DING LIREN
KINA

LEVON ARONIAN
ARMENIA

FABIANO CARUANA
USA

WESLEY SO
USA

YANGYI YU
KINA

ALEXANDER GRISCHUK
RUSSLAND

Møt spillerne i Altibox Norway Chess

SIDE 20-22

**En annerledes skole-
sjakkturnering** SIDE 16

**Ekklusivt intervju med
Siri Lill Mannes** SIDE 24

**Lynkurs i sjakk med
Ellisiv Reppen** SIDE 29

PLANT ET TRE

GI EN BEDRE FREMTID

Produksjon av arganolje er en av svært få muligheter for betalt arbeid for fattige kvinner i sørvest Marokko. Argan skogen er også helt essensiell for dyre- og plantelivet i landet, og har så stor betydning for klima at UNESCO erklærte den et biosfæreservat i 1998.

Nå er skogen utrydningstruet!

Argan skogen i Marokko er avgjørende for tusenvis av plante- og dyrearter og helt essensiell for å redusere spredning av ørkenen i området. Skogen har blitt redusert kraftig de siste årene på grunn av overforbruk, avskoging og kanskje noe mer overraskende, geiter. **Berber befolkningen**, en fattig befolkningsgruppe i Marokko, står i fare for å miste sitt livsgrunnlag og verden et unikt og viktig tre.

Argan Care ble startet av Benedicte Westre Skog i Stavanger i 2016. Vi har så langt **plantet og rehabilitert trær** på 200 mål sør-vest i Marokko. Argan Care bidrar til å etablere arbeidsplasser, spesielt for kvinner, i en region med svært få muligheter for arbeid. **Lese- og skriveopplæring** til kvinner er også et viktig del av vårt arbeid.

Gjør en forskjell i verden vi lever i!
Alle bidrag går uavkortet til formålet

Vipps! Argan Care - Vipps nr. 10604
eller **kontonummer: 1503.70.44242**

www.argancare.org

INNHold

Leder	03
Program	04
Et tilbakeblikk på fjorårets turnering	06
Tiden – et viktig element i sjakk	13
De første sjakkstjernene	14
Skolesjakkturneringen	16
Spill gjennom alle tider	19
Møt spillerne	20
Intervju med Siri Lill Mannes	24
Kompleksiteten i det oversiktlige.....	27
Lynkurs i sjakk	29
Carlsens ofre	31
Dronning Shakiras hevn	32
Løpsk løper mot hoppende hest	33
Sjakk-kryssord.....	35
God stemning og ny lærdom på sponsortreff	37
Team Altibox Norway Chess	38

altibox **NORWAY CHESS**

FAKTA OM ALTIBOX NORWAY CHESS

Første gang spilt i 2013

Lynsjakk på UiS 7.mai. 1. Runde på Quality Hotel Residence 8. mai

Grunnlegger: Kjell Madland

Spillesteder:

Stavanger:

Clarion Hotel Energy
Stavanger Konserthus
UiS
Stavanger Forum
Scandic Stavanger City

Sandnes:

Quality Hotel Residence
Vågen Vid. skole

Bryne:

Aarbakke

Rennesøy:

Utstein Kloster

Strand:

Flor og Fjære

Sola:

Clarion Hotel Air

Vinnere:

2013 Sergey Karjakin 6 poeng
2014 Sergey Karjakin 6 poeng
2015 Veselin Topalov 6,5 poeng
2016 Magnus Carlsen 6 poeng
2017 Levon Aronian 6 poeng
2018 Fabiano Caruana 5 poeng

Vinnere lynsjakk:

2013 Sergey Karjakin
2014 Magnus Carlsen
2015 Maxime Vachier Lagrave
2016 Magnus Carlsen
2017 Magnus Carlsen
2018 Wesley So

Kun 2 spillere har vunnet både Lyn og hovedturnering samme år: Sergey Karjakin i 2013 og Magnus Carlsen i 2016

Kun 2 spillere har deltatt på samtlige turneringer, Magnus Carlsen og Levon Aronian.

Høyeste rating snitt: 2017 utgaven av Altibox Norway Chess er tidenes sterkeste 10 manns turnering i verden med rating snitt på utrolige 2797,2

Flest remis:

2013 – Veselin Topalov 8 remis og 1 tap
2014 – Peter Svideler 8 remis og 1 tap
2017 – Wesley So 8 remis og 1 seier

Flest seiere:

2015 – Veselin Topalov med 5 seiere, han vant de siste 5 matchene på rad

Antall partier med seier:

2013 24
2014 18
2015 20
2016 15
2017 15
2018 11

(Færre partier i 2018 på grunn av at spiller Ding Liren måtte trekkes seg fra turneringen)

Takk til fotograf Anne Lise Norheim for foto av Kjell Madland.

Endelig er det juni og klart for Altibox Norway Chess, spekket med toppspillere og spennende øyeblikk.

For 7. gang har regionen vår gleden og æren av å ta i mot verdens beste sjakkspillere til en turnering i verdenstoppen. Her deltar de aller beste spillerne representert fra hele verden.

I tillegg byr vi på 4. utgave av næringslivskonferansen Norway Summit. Her kommer det en rekke internasjonale og nasjonale spennende og dyktige foredragsholdere, så her er det bare å melde seg på.

Årets utgave av Altibox Norway Chess blir en skikkelig thriller med et helt nytt konsept som sjakkverden vil følge med på. Vi innfører betydelig kortere tenketid og ingen tilleggstid når trekkene blir gjort. Klokka blir en vesentlig del av spillet fra første trekk! Hvis partier ender i remis (uavgjort) så må spillerne ut i Armageddon omspill slik at det kåres en vinner for hvert eneste parti. Armageddon ender alltid med en vinner, her får hvit mer tenketid en sort samtidig som en uavgjort gir sort seier.

De som vinner langpartiet får 2 poeng, vinner man etter Armageddon får man totalt 1,5 poeng, taperne av Armageddon får bare med seg totalt ½ poeng. Dette vil gjøre seier enda viktigere enn tidligere om man skal henge med om turneringsseier. Vi håper også at denne formen vil gjøre det enda mer publikumsvennlig både for de som ser det fra spillesalen og de som følger med på TV 2 sendingene.

TV 2 sender hvert eneste trekk fra de nærmere to ukene Altibox Norway Chess foregår. De har studio på spillestedene slik som den internasjonale sendingen også har. Dermed kan publikum se TV-profilene i aksjon på både Clarion Hotel Energy (3.–10. juni) og i Stavanger Konserthus (12.–14. juni) foruten på TV.

Vår internasjonale sending vil bli ledet av tidenes beste kvinnelige sjakkspiller: Judit Polgar som sammen med dyktige Anna Rudolf skal løse det internasjonale publikummet gjennom hele turneringen.

Startskuddet for turneringen går av med lynsjakkturnering 3. juni etterfulgt av ni runder langsakk. Den første uken kan publikum se dette med egne øyne fra Clarion Hotel Energy, de siste tre dagene skjer alt på Stavanger Konserthus.

På Bryne videregående skole blir det full rulle med skoleturnering for lag fra barne- og ungdomsskoler 14. og 15. juni. Turneringen er lav-terksel, åpen for barn og unge over hele landet og vil bli sendt live på TV Vest. Elevene får også besøk av Magnus Carlsen og de andre toppspillerne der barn og voksne kan sikre seg autografer om de er heldige.

Sammen med Sandnes og Stavanger Sjakklubb blir det også i år åpen turnering i pinsehelgen 7.–9. juni. Her kommer deltakere fra både lokale, nasjonale og internasjonale klubber. Meld deg på!

Vi er takknemlig for at vi nok en gang kan gjennomføre dette spennende arrangementet, og vil takke Stavanger kommune, Altibox, Choice Hotels, Bavaria, HTH, TV 2 og alle sponsorene våre som gjør det mulig å gjennomføre Altibox Norway Chess turneringen og alt det fører med seg.

3.–14. juni er bare å sette av i kalenderen, for da blir det action.

Vel møtt!

Kjell Madland

PROGRAM

Altibox Norway chess 2019

Mandag 3. juni	Pressekonferanse (for inviterte) Kan ses på TV 2 sports-kanalen kl. 16.30 Mottagelse (for inviterte)
kl. 18.30	Lynsjakkturnering (åpen for alle) Clarion Hotel Energy
Tirsdag 4. juni kl. 17.00	Runde 1 Clarion Hotel Energy
Onsdag 5. juni kl. 17.00	Runde 2 Clarion Hotel Energy
Torsdag 6. juni kl. 17.00	Runde 3 Clarion Hotel Energy
Fredag 7. juni	Fridag for spillerne
Lørdag 8. juni kl. 17.00	Runde 4 Clarion Hotel Energy
Søndag 9. juni kl. 17.00	Runde 5 Clarion Hotel Energy
Mandag 10. juni, kl. 17.00	Runde 6 Clarion Hotel Energy
Tirsdag 11. juni, kl. 17.00	Fridag for spillerne
Onsdag 12. juni, kl. 17.00	Runde 7 Stavanger Konserthus
Torsdag 13. juni, kl. 17.00	Runde 8 Stavanger Konserthus
Fredag 14. juni kl. 17.00	Runde 9 Stavanger Konserthus

Billetter

Voksen: 200,-

Barn (16 år)/Student: 100,-

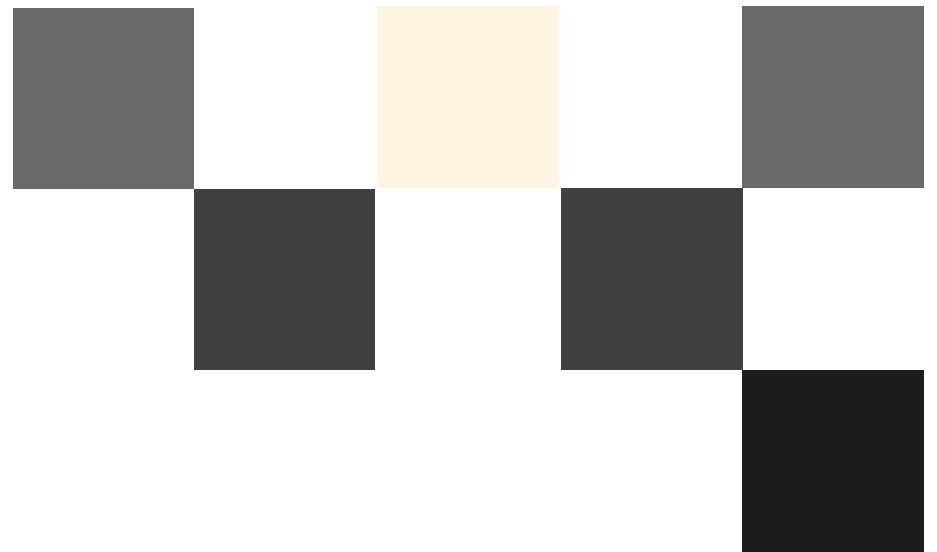
Familie: 400,-

Turneringspass (alle dager): 1 400,-

Billetter selges direkte på arrangementssted

altibox

NORWAY CHESS

Skole-lag turnering

Bryne Vidergående skole. Gratis deltagelse.

Fredag 14. juni | Runde 1 og 2
Lørdag 15. juni | Runde 3 og 4

Norway Summit konferansen

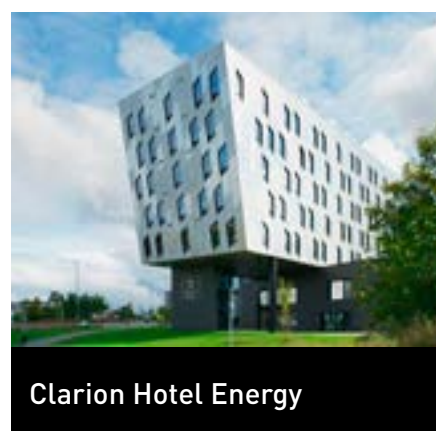
Onsdag 5. juni | Clarion Hotel Energy

For informasjon se norwaysummit.no

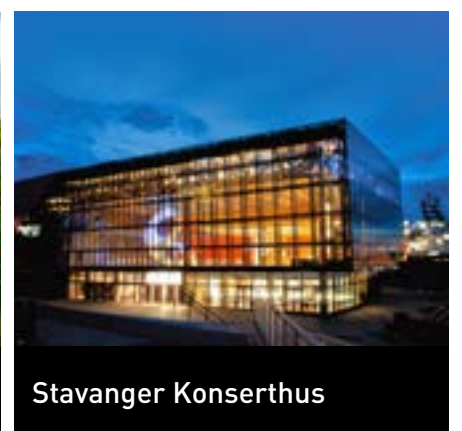
NORWAY CHESS OPEN Åpen internasjonal turnering

Fredag-Søndag | Clarion Hotel Energy
7.-10. juni

Spillesteder

Clarion Hotel Energy

Stavanger Konserthus

Float like

a butterfly,

sting like a bee

Sjakk er et spill.

Alt man trenger å gjøre er å analysere hver bevegelse, beregne de neste 15-20 trekkene til motstanderen, og man trenger en kropp som tåler timevis med mentale og fysiske påkjenninger.

Sjakk er ikke et spill.

Sjakk er drama, lidenskap og action.

Velkommen til Altibox Norway Chess

3. – 15. juni i Stavanger

Mer spenning.
Mer til felles. **altibox**

Drama og spenning fra start til slutt

- Et tilbakeblikk på fjorårets turnering

Allerede morgenen før lynsjakken skulle foregå startet dramatikken. Førstegangs deltaker og på det tidspunkt, verdens tredje beste spiller, Shakhriyar Mamedyarov, hadde fått store tannmerter. Sjakk i verdensklasse og kraftig tannverk er ingen god kombinasjon, faren for at han dermed måtte trekke seg var overhengende. Han spilte lynsjakken og like etter ble han brakt til behandling. Det krevde mange i sving for å finne en tannlege som kunne operere en søndag.

Etter at behandling var igangsatt sent søndag kveld, fikk spilleren nok en runde hos tannlege morgenen før første runde. Dette gjorde Shakhriyar Mamedyarov klar nok til å starte turneringen og arrangøren kunne trekke et lettelses sukk.

Shakhriyar Mamedyarov kom seg etterhvert etter tannverk.

Lynsjakken ble vunnet av Wesley So, en av tre amerikanere som preger verdenstoppen og som har vært en av dem mange har trodd kunne bli utfordrer i et VM mot Magnus Carlsen.

Magnus Carlsen fikk en strålende start i turneringen ved å slå Fabiano Caruana allerede i første runde. Etter dette jevnet det seg raskt ut og det var kort avstand fra topp til bunn på resultatlista.

Etter 3. runde var det klart for fridag og kokkekonkurranse sammen med våre

Verdens beste sjakkspillere fikk vise sine ferdigheter på kjøkkenet.

Fabiano Caruana skriver autografer til fans etter å ha vunnet Altibox Norway Chess 2018.

sponsorer HTH kjøkken og Clarion hotell. En veldig artig konkurranse med stor grad av vinnervilje også her av en kokkeledd gjeng med sjakkstjerner. Vinneren av denne ble Vishy Anand som hadde med seg en redusert Ding Liren på teamet.

Ding Liren hadde vært på sykkelstur tidligere på dagen og ingen ante at han hadde hatt et stygt fall. Han haltet og var tydelig preget utover dagen og når han kom til sykehuset viste det seg at han hadde pådratt seg intet mindre enn brudd i hofta.

Ingen klaging eller noen krav fra Ding Liren gjorde det ikke så lett å se at det var så alvorlig før røntgenbildene fortalte sannheten.

Han havnet etter god hjelp fra vårt helsevesen raskt på operasjonsbordet og

4. runde i turneringen startet uten han. Ding Liren ønsket å forsøke å fullføre turneringen og sammen med

Ding Liren under første runde i turneringen før han måtte trekke seg på grunn av brudd i hofta.

dommerteamet og de øvrige spillerne i turneringen ble beslutning om han kunne delta videre utsatt. Det ble høydramatisk og mye uvisshet hva som nå ville skje.

Hvis Ding Liren kapitulerte før halvspilt turnering var konsekvensen at de han hadde spilt mot fikk strøket denne runden, og det ville dermed bli likt for alle spillerne.

Skulle han derimot forsøke seg og tre ut igjen og passere halvspilt turnering, ville alle som ikke hadde møtt Ding Liren til kamp fått ett poeng. Dette kunne avgjort turneringen og ikke gitt like betingelser for alle spillerne.

Det ble formiddagen før 5. runde i samråd med Ding Liren bestemt at han skulle tre ut av turneringen, nyoperert og med smerter som tilsa at dette uansett ikke kunne gå.

Spillerne fra venstre: Sergey Karjakin, Vishy Anand, Hikaru Nakamura, Levon Aronian, Fabiano Caruana, Magnus Carlsen, Ding Liren, Wesley So og Maxime Vachier-Lagrave.

Magnus Carlsen tilbragte fridagen sin i studio hos TV 2 for å kommentere på partiene.

Dermed fortsatte Altibox Norway Chess med ni spillere, en spiller med walk over i hver av rundene.

Når Magnus Carlsen sto over sin runde hvor han egentlig skulle møte Ding Liren, valgte han å lage nok et historisk øyeblikk ved å stille som programleder i TV 2 sin livesending.

Stemningen i turneringen med tilreisende publikummere, presse, frivillige og samarbeidspartnere var som alltid meget god. Det var også i 2018 en betydelig pressedekning nasjonalt og internasjonalt.

Inn mot siste runde var det mulighet for at hele fem spillere kunne ende med lik poengsum på 1. plass. Dette ville resultert i et ekstremt spennende omspill. Det var en rekordjevn turnering og bare 11 partier ble avgjort med én seierherre, resten endte med remis (uavgjort).

Siste dag var utrolig spennende og nok en dag med jevne partier. Carlsen var ferdig rekord tidlig og endte med remis. Til slutt dro Fabiano Caruana i land seieren i partiet sitt og vant hele Altibox Norway Chess for første gang.

Det hele ble avsluttet med god underholdning, god mat og drikke på premieutdelings middagen på Clarion Hotel Energy. Gjestene ble underholdt av sangtalentet Ida Lunde og magiker Kevin Lunde samt en verdenspremiere på sjakkvideo og live fremføring på «Oh Capablanca» av den Chileanske sangerinnen, Juga Di Prima. Spillerne fikk sine premier, gjestene sine bilder og autografer og kveldens konferansier Gjesdal ordfører, Frode Fjeldsbø, dro det hele i land på en utmerket måte. ■

Sterk kvinnedeltagelse i viktige roller under turneringen. Fra venstre: Artist Juga Di Prima, ekspertkommentator Anna Rudolf, prosjektleder Benedicte Westre Skog, hoveddommer Anémone Kulczak, FIDE representant Anastasia Karlovich og fotograf Maria Emilianova.

STAVANGER KONSERTHUS

– *et møtested for hele regionen*

Stavanger konserthus byr på et omfattende kulturprogram året rundt. Huset ligger rett på bryggekannten, og inneholder to flotte konsertsaler og en vakker glasskledd foaje. Her finner du restauranten Spiseriet, konserthusbutikken med spennende og unike gaveartikler og utsikt til fjord og fjell så langt øyet rekker. Kuppelhallen i den vakre Bjergstedparken er en del av Stavanger konserthus.

Les mer om oss på **www.stavanger-konserthus.no**.

Velkommen inn!

STAVANGER
KONSERTHUS

HOVEDSAMARBEIDSPARTNERE:

SAMARBEIDSPARTNERE:

ØGREID

FALL FOR DET VAKRE, SLIK DERE FALT FOR HVERANDRE

Den nordiske ånden strømmer gjennom den skandinaviske designen, og gir uttrykket av en stolt håndverkstradisjon. Her ser du HTH nyheten NORDIC SPIRIT i NATUR EIK. Dette er dansk design på sitt aller beste. Du får NORDIC SPIRIT med fire forskjellige fronter. Alle er produsert med lameller i heltre, der naturmaterialets nyanser kommer god frem. Den hvite benkeplaten i CoreStone skaper en elegant ramme om kjøkkenøyen. Et element som forbinder kjøkkenøyen med rekken av elegante, hvite høyskap. Et sted der livet utfolder seg på sitt vakreste.

altibox

PROUD SPONSOR OF

/ NORDIC SPIRIT NATUR EIK/FOCUS HVIT

Opplev Nordic Spirit i din lokale HTH-butikk, hvor du alltid kan skape din kjøkken-drøm sammen med våre kjøkkeneksperter. Du kan også lese mer på hth.no

Greenline 40

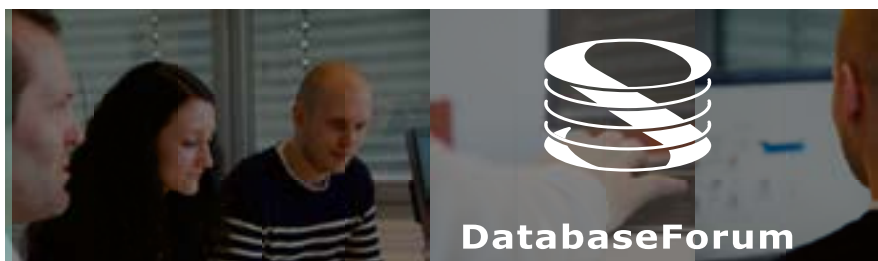
W-Yachts har flere års erfaring med båtsalg, og er i dag stolt forhandler av båtmerkene Dufour SY, Explorer MY og nå Greenline MY. Greenline tar familielivet til nye høyder om bord i bestselgeren Greenline 40. Modellen ligger klar for prøvetur utenfor W-Yachts sine lokaler i Åmøy Havn. Greenline har tidlig utviklet hybrid konseptet som er et kraftig svar på miljøhensyn. Greenline har også modellene 33,39,45 Fly og 48 Fly.

W~YACHT

W-Yacht AS | Båsen 38, 4152 Vestre Åmøy
Telefon: 4000 4933 | post@w-yacht.no

www.w-yacht.no

Ta kontakt med oss i dag for
en for en gratis
konsultasjon og driftsplan
for ditt databasemiljø.

DatabaseForum er et ledende fagmiljø innen databaseteknologi og Java utvikling. I 2004 ble DatabaseForum etablert med hovedkontor i Stavanger. Gjennom flere års erfaringer med store databasemiljøer, har DatabaseForum opparbeidet solid kompetanse på spesialområdene Oracle og SQLServer.

DatabaseForum tilbyr tjenester innenfor det meste av database relaterte oppgaver, på de fleste plattformer på markedet.

For å sette fokus på viktigheten av sikker drift tilbyr vi nå gratis konsultasjon med forslag til driftsplan og vedlikehold av ditt databasemiljø.

911 01 521

post@databaseforum.no

www.databaseforum.no

Ventilasjonsrengjøring

FØR

Vi rengjør vifter, ventiler, kanaler, filter - det vil si alle deler av et ventilasjonsanlegg. Rensingen kan utføres på alle typer ventilasjonsanlegg.

ETTER

Rengjøringen av selve kanalen utføres maskinelt med fleksibel slange og roterende kost. Vi kommer derfor forbi de fleste svinger og innsnevninger.

Rehabilitering

Privatboliger, barnehager, små- og mellomstore bedrifter. Vi utfører rehabilitering av ventilasjonsanlegg, slik som skifte av vifter, ventilasjonsaggregater, kjøkkenhetter / ventilatorer, filter, rister, kanaler og øvrig tilbehør.

Nymontering

Privatboliger. Vi tilbyr også nymontering av ventilasjonsanlegg / aggregater. Kontakt oss for pris på salg og montering av deler til ditt ventilasjonsanlegg!

Oppfølgingstjeneste

Vi tilbyr en oppfølgingstjeneste der vi kontakter deg for tilbud om ny rengjøring etter faste intervaller. Gjennom jevnlig rengjøring kan kvaliteten på ventilasjonsanlegget opprettholdes. De fleste anlegg vil trenge rengjøring etter 3-5 år - intervallet kan imidlertid tilpasses ut i fra det enkelte anleggs behov.

- privatboliger
- barnehager
- små- og mellomstore bedrifter

Radon

Vi utfører målinger, befaringer og tiltak til private og bedrifter. Vi leverer HMS radonrapporter i henhold til offentlige krav for arbeidsplasser.

Radon er en usynlig og luktfri gass, som dannes kontinuerlig i jordskorpa. Utendørs vil radonkonsentrasjonen normalt være lav, og helsefare oppstår først når gassen siver inn og oppkonsentreres i vårt innemiljø.

Kontakt oss i dag, og vi hjelper deg mer enn gjerne!

51 48 39 35

Villa
Ventilasjon **RENS**
post@Vvrens.no

Er vann bare vann, eller kan det være noe mer?

Go2Life er et oksygenberiket vann med en unik sammensetning av mineraler som kan optimalisere kroppen din.

Om det virker?

Verdens sjakkelite drikker Go2Life under hele turneringen.*
Prøv selv og føl hvorfor!

STOLT SPONSOR AV

altibox

NORWAY
CHESS

DING LIREN

FABIANO CARUANA

LEVON ARONIAN

MAGNUS CARLSEN

MAXIME VACHIER-LAGRAVE

SHAKHRIYAR MAMEDYAROV

VISHY ANAND

WESLEY SO

YANGYI YU

ALEXSANDER GRISCHUK

www.doghousen.no

GO²Life
Liquids AS

* Go2Life er personlig sponsor for Wesley So - rangert som nummer 15 i verden, og stolt sponsor for Altibox Norway Chess 2019

Simon Sande bygger eksklusive hytter med stor sportsbod* i Sirdal, Hovden og Knaben

Vi har byggeklare tomter oppe i Sirdal – Gravasstøl og Gravatn, oppe på Knaben - Reinshommen og Hattevarden, og øverst oppe har vi Hovden – med Hartevasstrondi og Hovden Sør.

Hytteegrendene i Sirdal har majestetisk utsikt.

På Knaben – kanskje familiedestinasjon nummer 1, ligger Hattevarden lunt til og tomtene inne på Reinshommen II er nok de siste fjelltomtene nærmest fjellviddene i Agder.

Hartevasstrondi ligger nært Hovden sentrum, og litt lenger i sør ligger vår aller nyeste destinasjon med helt unike tomter og som en del av et lite og eksklusivt område.

* Sportsbod, sykkelbod eller smørebod, sminkebod eller poddebod bestemmer du selv ;-). Vi har flere praktiske løsninger for å lage det rommet du og dine ønsker dere på hytta. Gjerne integrert eller som en egen bygning. Vips – har vi et tun.

For **SIRDAL** tar du kontakt med Tore Bakken på 982 35 840 – tore@simonsande.no, og for **HOVDEN** og **KNABEN** Svein Tore Overå på 478 90 009 – sveintore@simonsande.no. Husk vi har etablert oss i **STAVANGER SENTRUM**, nemlig på Strandkaiaen 61.

Sjekk finn.no/simonsande – der finner dere konkrete hytter på utvalgte tomter og prisalternativer. simonsande.no

Buen Gruppen

Simon Sande

Simon af Sande Byggerier AS bygger klassiske og moderne hytter i vill og vakker norsk natur, i noen av de mest populære hytteområdene i landet. Vi har lang erfaring, gode arkitekter, håndverkere og designere.

LA DEG SMITTE AV SJAKKFEBEREN:

ET FINT SJAKKSETT er en gave til deg selv og andre

Her et par eksempler. I nettbutikken finner du mange kombinasjoner vi har satt sammen av trebrikker fra India og brett fra Spania – de samme fabrikkene som leverer sjakksett til Carlsen & co.

Sjakksett Franz Hals sheesham Mahogny de luxe 55 mm

Et ekstra vakkert sett i full internasjonal turneringsstørrelse, og med ekstra dronninger **Kr 1850**

Sjakksett Klassisk Staunton mahogny 50 mm (t.v.)

Et pent og solid sett i turneringsstørrelse, perfekt til hjemmebruk **Kr 980**

Brettene har filtknotter under hjørnene. Alle settene leveres med en praktisk brikkepose inkludert. Vi har også ulike typer brikkeesker. Alle priser inkl. mva. Porto kommer i tillegg ved sending.

NY LÆREBOK FOR ALLE som vil ha et godt fundament i sjakk

LÆR SJAKK

– fra begynner til turneringsspiller
30 kapitler, alle med øvingsoppgaver.
I tillegg en 24 siders åpningsoversikt

Kr 325

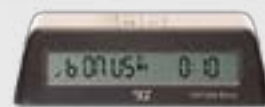

DIGITALE KLOKKER til gode priser

DGT 2010

Turneringsklokke som kan alt
Kr 565

DGT 1002

Rimelig klokke – med tilleggstid
Kr 265

Sjakkbutikken.no

Hauges gate 84A, 3019 Drammen. Tlf 32 82 10 64
post@sjakkbutikken.no

Se også i nettbutikken: Vi har alltid Nordens største utvalg i sjakk!

Tiden – et viktig element i sjakk

Klokkemester Øyvind Von Doren Asbjørnsen i konsentrasjon under simultansjakk mot Fabiano Caruana.

Den norske klokkeprodusenten Von Doren Timepieces har siden de lanserte sin første kolleksjon i november 2016 vært nært knyttet til sjakk. Dette er tredje året Von Doren er offisiell klokkesponsor for Altibox Norway Chess, i tillegg har de også vært premiesponsor i Tata Steel Chess-turneringen i Nederland. I år har Von Doren spesialdesignet en unik klokkekolleksjon sammen med Altibox Norway Chess.

TEKST DENNIS SMELIEN

Jeg møtte gründer Øyvind Von Doren Asbjørnsen i hans butikk på Frogner for å undersøke linken mellom hans klokkedesign og sjakk.

Hvordan endte du opp med å designe en egen kolleksjon til årets Altibox Norway Chess turnering?

Siden jeg personlig har et lidenskapelig forhold til sjakk og Von Doren som klokke-merke er så nært knyttet til sjakken både på nasjonalt og internasjonalt toppnivå, foreslo jeg for Kjell Madland og Benedicte Westre

Skog i Altibox Norway Chess å designe en helt egen og unik Norway Chess klokke i begrenset opplag.

Kan du utdype litt om designet på klokkene?

Vi har laget tre modeller, hvorav den ene er laget i 150 nummererte eksemplarer og de to andre i 75 nummererte eksemplarer. Med andre ord: meget begrenset opplag! Klokkene er klassiske og elegante i form og stil, med sunburst-effekt på urskiven og med sjakktrekk istedenfor timeindikatorer. Det er en modell med en helt spesiell blåfarge på skiven og to modeller med sølvskive.

Sjakktrekk på urskiven? Hva legger du i det?

Trekkene på urskiven er hvite brikkers trekk fra et vakkert parti mellom Richard Reti og Savielly Tartakower spilt i Wien i 1910. Dette partiet varte bare i 11 trekk før hvit satt matt. På baklokket er hele sjakkpartiet gravert inn. Det er gøy at et sjakkparti som ble spilt for snart 110 år siden pryder urskiven. Alle klokkene er også inngravert med sitt unike serienummer. Jeg tror denne klokken kan bli et ettertraktet samlerobjekt.

Sjakken har også vært en inspirasjonskilde for deg tidligere?

Klokkene er til salgs på spillestedene under turneringen og på vondoren.no.

Ja. Jeg har bakgrunn som filmregissør, også der lot jeg meg inspirere av sjakk. Blant annet regisserte jeg «Prinsen av Sjakk» i 2005 og var medprodusent og fotograf på «MAGNUS» i 2016. Von Dorens flaggskipklokke har i tillegg fått navnet Grandmaster, så du kan trygt si at sjakk er en viktig inspirasjonskilde. Til Altibox Norway Chess i 2017 produserte vi også en egen klokke, Grandmaster Caïssa, i kun 25 eksemplarer. De ti spillerne i turneringen mottok hver sin, og de resterende ble utsolgt umiddelbart. I år, med de nye spennende reglene og tidskontrollen til Altibox Norway Chess er det ekstra gøy å være Official Timekeeper for turneringen.

Du spiller selv sjakk, hvilket nivå ligger du på?

He he, jeg er en amatørspiller på relativt lavt nivå. Jeg spiller ofte på Lichess.org, og er også veldig glad i kafésjakk, men foretrekker Lyn og Bullet. På Lichess karret jeg meg opp til en beste rating så langt på 1792 og 1730 i henholdsvis Blitz og Bullet. Når det er sagt har jeg mye glede av sjakken og den fungerer nesten som meditasjon. Når man er i flytsonen har det plutselig gått to timer, nesten uten at man er klar over det. Ekstra stas var det å spille simultan mot Magnus Carlsen for noen år siden, og under Altibox Norway Chess i fjor spilte jeg simultan mot Fabiano Caruana. Det var også veldig gøy. Det er da man skjønner hvor utrolig mye disse gutta kan og for et ekstremt høyt nivå de har.

Asbjørnsen viser oss noen bilder på mobilen av Anish Giri med sin Grandmaster på armen og et flott bilde av Magnus Carlsen med sin svært sjeldne Caïssa. Asbjørnsen legger smilende til:

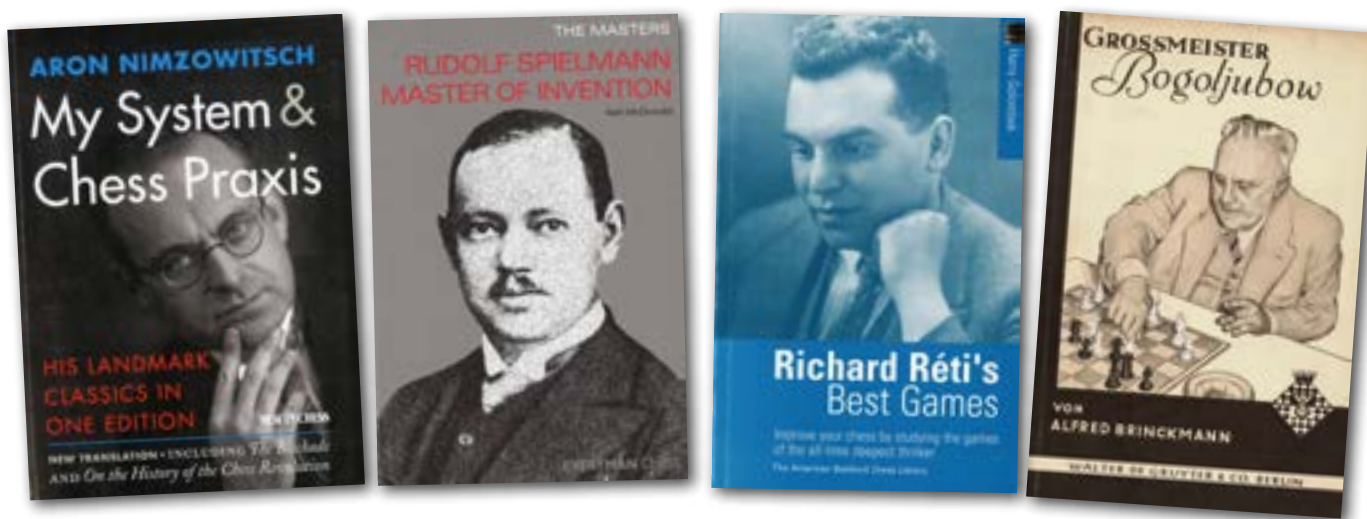
– Jeg blir oppriktig glad og rørt hver gang jeg ser at noen i verdenseliten bruker sin Grandmaster-klokke jevnlig.

Hva ser du frem til i årets Altibox Norway Chess turnering?

Det blir veldig spennende å se hvordan spillerne takler de nye reglene og gleder meg til flere avgjorte partier og ikke minst blir det sikkert noen intense Armageddon-partier. Så er det også stas at turneringen er en av verdens sterkeste. Det er også alltid god stemning under turneringen og Stavanger er en trivelig by, så jeg gleder meg veldig til å tilbringe flere dager der. ■

De første sjakkstjernene spilte simultan i Stavanger

Også lenge før «Norway Chess» satte Stavanger på sjakkens verdenskart, kom noen sjakk mestere fra den store verden på besøk til byen. De hadde ingen turnering å delta i, men holdt simultanoppvisninger mot lokale klubbspillere som fikk lærdom rett fra personligheter de ellers leste om i sjakkbøker og tidsskrifter.

Fire store sjakk mestere som besøkte Stavanger. Alle er aktuelle i flere bøker som dels de selv skrev og dels andre har skrevet om og med dem.

TEKST ØYSTEIN BREKKE

I mellomkrigsårene hadde Stavanger simultanbesøk av de fire storhetene Rudolf Spielmann (1919 og 33), Aron Nimzowitsch (1925), Richard Réti (1929) og Efim Bogoljubow (1931). Dette er gode navn i sjakkhistorien. Ifølge tilbakeregnete ratinglister av Jeff Sonas på nettstedet chessmetrics.com var alle fire også innenfor topp-10 i verden da de besøkte Stavanger.

Spielmann for 100 år siden

Østerrikeren Rudolf Spielmann (1883-1942) var den første sjakkstjernen som opptrådte i Stavanger, for akkurat hundre år siden i år. Spielmann var kjent som en ypperlig angrepsspiller med en romantisk spillestil av den gamle skolen. Han holdt den første av tre oppvisninger søndag 14. september 1919 i Sparekassens lille sal i Stavanger, mot samtidig 19 spillere som alle måtte strekke våpen.

Neste kveld fikk Spielmann bare 12 motspillere og vant igjen mot alle, mens én av spillerne oppnådde remis mot mesteren den siste kvelden i Stavanger da han gikk rundt og spilte 20 partier.

Spielmanns resultater i 1919 viste at Stavanger foreløpig hadde et beskjedent sjakknivå. Det var heller ikke så rart når Stavanger Schakklub – som den da het – var stiftet bare to år tidligere, 26. august 1917. Det hjalp ikke mye på nivået at Stavanger også tidligere hadde sjakkklubber i noen år, fra 1887 og fra 1902.

Situasjonen var lignende i de andre byene som Spielmann besøkte langs norskekysten i 1919. I Trondheim spilte han 40 partier den første kvelden og

vant alle. Men interessen var stor. Spielmann kom til Stavanger rett fra Bergen, og der forteller årsberetningen for 1919 at Bergens Schakklub doblet medlemstallet fra 40 til 80 i løpet av åtte dager rundt besøket hans.

«Er ikke undernes tid forbi?»

Den første store sjakkstjernen i byen var tydelig en stor begivenhet som til og med fikk en lang og vittig artikkel på forsiden av Stavanger Aftenblad mandag 15. september 1919. Artikkelen «Schakmesteren» starter slik:

«Byen huser for tiden et under. Er ikke undernes tid forbi? Her er dog et, som gaar lyslevende omkring iblandt os. Underets navn er Spielmann, schakmesteren. De synes kanskje det er rimelig at man blir en mester i at spille, naar ens navn er Spielmann, men da kjender De ikke schak. Det gjør heller ikke jeg, men jeg fik det forklaret igaar.

Artikkelen introduserer deretter sjakkspillet for leserne, med disse første avsnittene:

«Schak?» sa en erfaren spiller. «Min kone siger det er to mennesker, som sitter og ser paa hverandre en hel aften uten at snakke mer end et ord av og til.» - Definitionen er vag og uklar: den kan passe ogsaa paa andre – hm – beskæftigelser.

«Schak er anvendt logik», sa en anden. «Det er et spil som kræver en klar og vel udviklet intelligens. Det spilles derfor kun av mænd.»

Schak er et tro billede av tilværelsen. Der er en brikke som heter kongen og som er meget omstridt: hans stilling er ofte usikker. Til hans beskyttelse

anvendes et par taarn og en del løpere og springere.» ...

Fire kvelder med Nimzowitsch

Det neste mesterbesøket i Stavanger var da selveste Aron Nimzowitsch i februar 1925 holdt tre kvelder i Stavanger og én i Sandnes Schakklub. Nimzowitsch ble en av de største spillerne på 20-tallet, men er i ettertid enda mer berømt som forfatter av tidenes mest innflytelsesrike sjakkbok, «Mein System» som kom ut først på tysk i årene 1925-27.

Nimzowitsch gjennomførte i drøyt to måneder tidlig i 1925 tidenes mest omfattende sjakkturné i Norge. Minst 48 opptredener besto alle av et valgfritt foredrag fulgt av simultanspill. Det var ulike temaer og kapitler fra «Mein System» som han gikk gjennom i norske sjakkklubber, og på godt forståelig norsk språk som han hadde lært seg under det forrige Norgesbesøket sitt i 1921.

Sjakkaktiviteten og nivået i Stavanger og omegn hadde allerede utviklet seg sterkt siden Spielmanns besøk i 1919. I 1923 ble det første Vestlandsmesterskapet i sjakk holdt i Stavanger, og vunnet av Finn Haave. Sammen med tre yngre brødre ble han

en stamme i Stavanger Sjakklubbs sterke lag som i 1938 sensasjonelt ble Norgesmestere for lag etter finaleseier mot Oslo Schakselskap.

Denne tidlige historien til Stavanger Sjakklubb og brødrene Haave fortalte jeg om i en artikkel i avisa for Altibox Norway Chess i 2016.

Nimzowitsch fikk straks oppleve det høyere sjakknivået i Stavanger da han av 21 partier tapte tre og spilte to remis i den første oppvisningen sin 21. februar 1925 i avholdslokalet «Totalen».

Da Reti tapte åtte partier

Den neste geniale sjakkstjernen som kom til Stavanger, var Richard Réti i 1929. Réti er regnet som en av tidenes dypeste sjakktenkere og var en hovedmann bak «Hypermoderne» sjakk som slo gjennom på 20-tallet. I storturneringen i New York i 1924 vant han i rekkefølge over tre av de største spillerne, Bogoljubow, Capablanca og Aljechin, med åpningstrekket 1. Sf3 som senere heter Réti's åpning.

Réti var i Norge gjennom de tre første månedene i 1929. I januar oppholdt han seg i Oslo og arbeidet med å skrive ferdig boka «Die Meister des Schachbretts», i tillegg til at han holdt noen foredrag og oppvisninger. Blant annet spilte Réti ti partier innen sitt spesialområde blindsimultan der han hadde verdensrekorden med 29 partier fra Sao Paulo, Brasil i 1925.

I februar og mars 1929 reiste Réti rundt i Norge og holdt simultanoppvisninger som igjen ble svært populære, helt opp til Tromsø i nord. Til Stavanger kom han 5. mars «med middagstoget fra Flekkefjord og tok inn på Victoria Hotell» fortalte Stavanger Aftenblad neste dag. Der leser vi videre at Réti allerede samme kveld spilte 34 partier i Godtemplarlokalets store sal. Han vant 25 partier, spilte 6 remis og tapte 3. Vinnerne var bygningsinspektør Elling Nærland, Thorvald Dirdal og H. Malby. Nærland og Dirdal var formenn i byens to ledende klubber Stavanger Schakklub og Schakklubben Svithun. Remis klarte ungdommene Carl og Einar Haave, foruten Leif Jensen, Elias Nilson, Thorvald Wetteland og Tungland. Forestillingen var ferdig først klokka 2 på natta.

Neste kveld skjedde det at Richard Réti tapte hele åtte – 8 – partier i en ny simultanoppvisning i samme lokale. Det har senere gått frasagn om denne bragden fra Stavanger-spillerne, og antall partier har blitt feil gjengitt. Det korrekte er åpenbart som både Stavanger Aftenblad og senere svenske Schackvärlden skrev, at Réti denne kvelden vant 20 partier, spilte 5 remis og tapte 8. Réti hadde visstnok aldri før tapt så mange partier i en simultanoppvisning, og Stavanger

«Schak?» sa en erfaren spiller. «Min kone siger det er to mennesker, som sitter og ser paa hverandre en hel aften uten at snakke mer end et ord av og til.»

Aftenblad forklarte bragden slik:
«...grunnen er den, at flere av våre folk gikk utenom den slagne landevei og spilleteori og begynte å lage kombinasjoner selv. Dette er det verste for en simultangiver, som blir for meget uttrettet, og uvegerlig da ikke alltid spiller det beste motspill».
Det slo tydelig gnister over sjakkbrettene i Godtemplarenes Hus i Stavanger den kvelden i 1929, uten at de gnistene kan ta ansvar for at lokalet faktisk brant ned ganske kort tid etter. Enda tristere var det at den store sjakkmesteren Richard Réti døde 6. juni av skarlagensfeber hjemme i Praha, bare et par måneder etter at han kom hjem fra sin lange, givende og slitsomme turné gjennom store deler av Norge.

Mot VM-utfordrerer Bogoljubow
Den fjerde verdensstjernen i sjakk som besøkte Stavanger, var russiskfødt Efim Bogoljubow, som spilte, og riktignok tapte, VM-matcher mot verdensmesteren Aljechin i både 1929 og 34. Mellom disse to kampene avla han et Norgesbesøk i 1931, og reiste liksom Réti helt opp til Tromsø.

Stavanger Aftenblad forteller mandag 16. februar 1931 om gode resultater fra Stavangers sjakkspillere i møte med stormesteren. Lørdag hadde han spilt 31 partier og tapt 4 av dem og spilt 9 remis, mens han på søndag spilte 29 partier med 2 tap og 4 remis.
I tillegg forteller avisen om en tredje kamp i løpet av helga, mot 10 utvalgte spillere der én vant og to spilte remis.
Stavanger hadde på dette tidspunktet fått opp flere spillere på et godt nasjonalt nivå, som ble bekreftet med sterke resultater på hjemmebane da Landsturneringen – sjakk-NM – første gang ble avholdt i Stavanger nettopp i 1931.

Spielmann tilbake etter 14 år
Rudolf Spielmann gjennomførte sin andre norske simultanturné i februar 1933. De populære oppvisningene hans i Stavanger 14. og 15. februar resulterte i seier i 32 av 61 partier, 22 remis og 7 tap. Norsk Sjakkeblad trykket to artige partier som han tapte mot brødrene Halfdan og Einar Haave, og teksten kan tyde på at alle de fire brødrene stilte opp og vant. Alle var da også toppspillere som deltok i eller kvalifiserte seg til øverste klasse i Norgesmesterskapet.

I 1919 hadde Spielmann vunnet 50 av 51 partier og spilt én remis. Først og fremst sjakklivet i byen var forvandlet i løpet av de 14 årene. Ifølge de tilbakeregnete ratinglistene på chessmetrics.com var Spielmann fortsatt nummer 10 i verden per februar 1933, mens han tilsvarende hadde vært nummer 9 i 1919.
Rudolf Spielmann kom i 1919 til Norge fra Nordisk turnering i Göteborg som han hadde vunnet og reiste nå i 1933 tilbake til Sverige igjen. Som jøde måtte Spielmann senere flykte fra Nazi-Tyskland og bosatte seg i Sverige der han døde i 1942.

Framgang gjennom simultansjakk
Besøkene med simultanoppvisninger hadde stor betydning både som PR for sjakken og for utviklingen av

Einar Haave (1908-2006!) var blant dem som i unge år høstet utbytte av de gjeve simultanbesøkene i Stavanger før krigen. Han ble selv Stavanger Sjakklubb's store spiller gjennom tidene og blant annet norgesmester i 1954.

spillestyrke i en tid da Norge virkelig lå i utkanten av Europa og da det ellers knapt fantes annet enn klubbturneringer og en landsturnering om sommeren å delta i.
Resultatene viser hvordan Stavangers lokale spillere fikk høyere skår for hvert av de fem simultanbesøkene før krigen:

- Rudolf Spielmann** i 1919: 50½ poeng av 51 = 99,0%
- Aron Nimzowitsch** i 1925: 75½ av 85 = 88,8%
- Richard Réti** i 1929: 55½ av 67 = 82,8%
- Efim Bogoljubow** i 1931: 55½ av 70 = 79,3%
- Rudolf Spielmann** i 1933: 43 poeng av 61 = 70,5%

Etter krigen har også enkelte storheter spilt simultansjakk i Stavanger, og ikke minst i 1956. Da kom de særdeles lovende ungdommene fra Sovjet, Viktor Kortsjnoj og Mikhail Tal, som imponerte stort, og senere på året faktisk også eks-verdensmester Max Euwe fra Nederland som var en venn av Sverre Halvorsen, Stavanger Sjakklubb's utmerkede spiller og lederskikkelse gjennom mange år.
Også i våre dager virker det naturlig å foreslå en simultanoppvisning for lokale spillere med noen av stjernespillerne som deltar i Norway Chess.

SIMULTANBESØKENE 1919–33

Spielmann i Stavanger 1919:

14. september	19 p.	+19	=0	-0
15. september	12 p.	+12	=0	-0
16. september	21 p.	+20	=1	-0
Sum	51 p.	+50	=1	-0

Nimzowitsch i Stavanger/Sandnes 1925:

21. februar	21 p.	+16	=2	-3
22. februar	18 p.	+16	=2	-0
23. februar	26 p.	+21	=3	-2
24. februar (Sandnes)	20 p.	+19	=0	-1
Sum	85 p.	+72	=7	-6

Reti i Stavanger 1929:

5. mars	34 p.	+25	=6	-3
6. mars	33 p.	+20	=5	-8
Sum	67 p.	+45	=11	-11

Bogoljubow i Stavanger 1931:

14. februar	31 p.	+18	=9	-4
15. februar*	10 p.	+7	=2	-1
15. februar	29 p.	+23	=4	-2
Sum	70 p.	+48	=15	-7

Spielmann i Stavanger 1933:

14. februar	29 p.	+17	=8	-4
15. februar	32 p.	+15	=14	-3
Sum	61 p.	+32	=22	-7

Artikkelforfatteren **Øystein Brekke** er også kjent som forfatter av lærebøker i sjakk, her med sin nyeste bok "Lær sjakk, fra begynner til turneringsspiller". Bildet er tatt i sjakkbutikken hans i Drammen.

Gjør ett smart trekk,
velg naturlig kuldemedium!

therma

KULDE VARME ENERGI

Spesialister innen kulde- og varmepumpeanlegg til industri og næringsbygg.
Se mer på www.therma.no

Vi søker erfarne kuldemonterere i Stavanger! Ta kontakt for mer info.
Tlf: 971 80 399 - mail: roger.larsen@therma.no

En annerledes skolesjakkturnering

Endelig er det klart for Altibox Norway Chess skoleturnering – en turnering for barn og unge med vekt både på sjakk, sosialt samvær og – selvsagt – møte med spillerne i hovedturneringen.

TEKST ELIN WETÅS DE JARA

Det er stas at Altibox Norway Chess har sin egen barne- og ungdomsturnering, synes barna og ungdommene som blir inviterte med i turneringen. Det synes også voksne som driver barne-, ungdoms- og skolesjakk, og som rekrutterer til turneringen. Altibox Norway Chess skoleturnering bidrar til mangfoldet i tilbudet om sjakk for barn og unge, og det er motiverende å få delta i en turnering som er så tett knyttet til den internasjonale toppturneringen i Stavanger der mesterne møtes.

Det er syvende gangen Norway Chess skoleturnering går av stabelen, for andre året arrangeres den på Bryne i samarbeid med Jæren Sjakklubb og Smeaheia skolesjakk. Tidligere har den vært arrangert i Gjesdal og Sandnes.

Sosialt og inkluderende

Teamet bak turneringen er inspirert av Judith Polgars arbeid med å gjøre skolesjakk tilgjengelig for alle, og av slagordet #chessconnectsus. Målet for Norway Chess skole er at så mange barn og unge som mulig skal delta og ha glede og nytte av å spille sjakk. Sjakk er en aktivitet alle kan delta i, uavhengig av alder, kultur, religion og fysiske evner, og det er også et godt, sosialt alternativ til dataspill og fjernsyn for barn og unge. På Bryne er målet at man skal bli kjent med andre som liker sjakk. Alle får delta i fritidsaktiviteter som bowling og fotball mellom rundene, og det blir kveldsarrangement med pizza og party.

Besøker hovedturneringen

Selvsagt skal de unge sjakkspillerne på besøk i Stavanger Konserthus under en av rundene i hovedturneringen, og de som vinner sin klasse blir invitert til avslutningen av Altibox Norway Chess og premiert der. Som tidligere år besøker alle spillerne fra hovedturneringen de unge spillerne på Bryne. Det er et stort øyeblikk som alle barna ser frem til, og kanskje blir det litt spontan lynsjakk i år også?

Alle er velkomne

Blant de påmeldte er jenter og gutter helt ned i småskolen og opp på ungdomsskoletrinnene. Det stilles ikke store krav til sjakkkunnskaper på forhånd, men mange av de ferskeste spillerne har øvd seg det siste året mens de gledet seg til turneringen. Det er også lagt til rette for at familie og andre interesserte kan komme innom Bryne videregående skole for å være tilskuere eller kanskje lære noen sjakktriks i sjakkverkstedene for gjester som blir arrangert samme sted.

Vi er på TV!

TV Vest følger skoleturneringen, og har studio på spillestedet, med overføringer av partier direkte på fjernsyn. Det blir ekspertkommentator i studio, og både unge og voksne gjester. Så her gjelder det å følge med - på TV eller ved å ta turen til Bryne. Velkommen til en annerledes skolesjakkturnering!

Følg oss på Facebook: Norway Chess School

Magnus Carlsen tar noen trekk med de unge spillerne.

 tv vest

TV Vest var tilstedet og filmet hele turneringen.

Fabiano Caruana hilser på.

LOTHE SOLUTIONS

Spesialist på effektive og miljøvennlige kombibbygg, bygget med 50–100 års perspektiv.

Vår spesialitet er totalentreprise, råbygg og kombibbygg med bruk av betongelementer i alle typer bygg.

Gjennom oss får du de beste gjennomførerne med totalentreprise på rehabilitering av næringsbygg.

Vi har din drift og økonomi som den viktigste grunnpilar.

Kombibbygget ble oppført i 2012 som produksjonslokale med 80% produksjon- og lagerareal og 20% kontor. Rehabiliterert i 2019 til 60% kontoreal og 40% lager og produksjon.

FUNKSIONELT

Vi har fokus på god logistikk og evne til rehabilitering fra første eier/leietaker og i hele byggets levetid.

RASIONELT

Tid på byggeplass, bruk av standard løsninger. Kort vei fra idé til handling med god evne til justering underveis.

ENKELT

Valg av miljøvennlige materialer og løsninger. Korteist produksjon. Modulbasert bygging, gjentakning av materialer.

KVERNELAND NÆRINGSPARK

Lothe Solutions har vært totalentreprenør for alle næringsbyggene i Kverneland Næringspark. I 2019 vil minst 8 nye bedrifter og ca 180 arbeidere flytte inn i en topp moderne og effektiv næringspark som er tilrettelagt for omstrukturering for eiere og leietakere av bygninger og lokaler.

TOTALENTREPRENØR
LOTHE
SOLUTIONS

Skal du velge en trygg og solid totalentreprenør, velg Lothe Solutions! Ta gjerne kontakt for en uforpliktende prat om ditt prosjekt.

Siv-Grete Lea
Daglig leder
906 51 288
sgl@lothe-solutions.no

Petter Storhaug
Driftsleder
952 08 544
ps@lothe-solutions.no

lothe-solutions.no

Vikingsjakk - et historisk spill.

Spill gjennom alle tider

Det er ikke bare i dag at vi lar oss fascinere og engasjere av spill. Også i forhistorien og middelalderen var spill viktig. Både for status og som underholdning.

TEKST ARKEOLOGISK MUSEUM, UNIVERSITETET I STAVANGER FOTO ELISABETH TØNNESSEN, ARKEOLOGISK MUSEUM, UIS

Det er kjent at romerske soldater fordrev tiden med terningspill og brettspill. Den romerske historieskriveren Tacitus forteller i år 98 e.Kr. at de germanske folkeslagene spilte med terning.

Spillebrikker, brett og terninger av mange slag er funnet i jernalderens graver og i middelalderens klosterruiner og byer. Sagaer, kirkemaleri og folkeviser forteller om spillets betydning.

Vikinger og sjakk

Det sies at sjakkspillet oppstod i India og var egentlig et krigspill spilt av fire personer med hver sin hær, og trekkene ble avgjort med terning. Omkring år 500 ble terningspill forbudt og da gikk man over til å spille sjakk uten terning og spillet ble mer problemorientert. Spillet spredte seg til Persia der herskeren kalles shah – derav ordet sjakk.

Ifølge Snorre Sturlasons «Heimskringla» kan det tyde på at

sjakkspillet har vært kjent i Norden allerede ved begynnelsen av 1000-tallet. De fineste brettene var laget i dyrebare materialer, men vanligst var de av tre med innskårne ruter. Inndelingen i svarte og hvite ruter blir vanlig i høymiddelalderen.

De mest kjente norrøne sjakkbrikkene er fra siste halvdel av 1100-tallet og er funnet i en sandbank nær Uig på Lewis på Hebridene. Forskere mener de er laget av håndverkere fra Trondheim.

Hnefatafl

Et annet spill vikingene kan ha spilt er Hnefatafl.

Tafl (utt: tavl) er et ord av romersk opphav og ifølge de islandske sagaene et felles navn på ulike brettspill. Ordet betegner både brikker og brett. Det omtales fire typer spill: Hnefatafl, Hnettafl, kvatrutafl og skáktafl.

Hnefatafl (uttales nevatafl) var et rent ferdighetsspill. Det spilles med 9x9

ruter (eller 11x11, 13x13, 15x15). Den ene spilleren har 8 brikker og en konge hnefi som står i midten. Motstanderen

har dobbelt antall brikker (16) plassert symmetrisk langs kanten. Spillet går ut på at kongen skal bryte seg ut til kanten.

Har du lyst til å lære? Ta turen til Arkeologisk museum under Altibox Norway Chess og lær deg Hnefatafl. Med inngangsbilletten fra Arkeologisk museum kan du komme inn på Altibox Norway Chess-turneringen en valgfri dag.

ARKEOLOGISK
MUSEUM
Universitetet i Stavanger

Jær**ent**reprenør

Møt spillerne i Altibox Norway Chess 2019

Magnus Carlsen

(NORGE) RANGERT SOM # 1 I VERDEN

Født i Tønsberg 30. november 1990. Som liten bodde han både i Finland og Belgia sammen med familien før de returnerte til Norge i 1998.

I 2011 nærmet Carlsen sin ELO* rating Garry Kasparov sin historiske rekord på 2851 poeng fra 1999. I 2012 vant han London Chess Classics for tredje gang. Hans rating økte fra 2848 til 2861 og passerte dermed Kasparov's «uslåelige» rekord.

I 2013 ble Carlsen verdensmester etter å ha slått legenden Viswanathan "Vishy" Anand på hjemmebane i India.

I 2014 nådde Magnus Carlsen sin hittil høyeste rating på 2882. Senere samme år vant han VM i både hurtig- og lynsjakk. Han forsvarte også VM-tittelen i klassisk sjakk hvor han igjen spilte mot Vishy Anand og ble dermed den første i historien som har oppnådd verdensmester tittel i alle tre FIDE* disipliner samtidig.

2015 forsvarte Magnus Carlsen tittelen som verdensmester i hurtigsjakk, også det som den første i historien.

Carlsen startet år 2016 med å vinne Tata Steel Chess Tournament for femte gang og Altibox Norway Chess for første gang. Senere tok han seieren i Bilbao Masters Final og avsluttet året med å slå Russiske Sergey Karjakin i VM-kampene som ble avholdt i New York i november samme år.

I 2017 avsluttet han året med å vinne VM-tittelen i lynsjakk i Riyadh for tredje gang.

Carlsen forsvarte VM-tittelen for fjerde gang mot italiensk-amerikanske Fabiano Caruana november 2018 i London.

I nyttårshelgen 2018 deltok han igjen i hurtig- og lynsjakk VM, denne gang i St.Petersburg. Han delte 2. plassen i hurtigsjakken og ble nr.1 i lynsjakken.

Magnus Carlsen har deltatt i alle Altibox Norway Chess turneringene siden første turnering i 2013. Han har vunnet turneringen en gang hittil, i 2016.

Visste du at?

Magnus Carlsen er 16. verdensmester i sjakk gjennom hele sjakkhistorien siden 1834. Han har vunnet tittelen i klassisk sjakk fire ganger på rad. Han har i nærmere ti år vært dominerende innen alle sjakkspilllets varianter: klassisk-, hurtig-, og lyn, og hadde per 1. mai 2019 topp ELO-rangering i alle tre disipliner: Klassisk: 2862, hurtig: 2869, lyn: 2954

Fabiano Caruna

(USA) RANGERT SOM #2 I VERDEN

Født 30.07.92 i Miami, Florida. Da han var fem år gammel lærte han å spille sjakk gjennom et SFO-program på skolen. Seks år gammel fikk han sin første profesjonelle trener.

Ti år gammel ble Fabiano Caruana den yngste amerikaner som har seiret over en Stormester* i en offisiell turnering, og 12 år gammel oppnådde han tittelen FIDE mester. Deretter vant han flere nasjonale skolemesterskap og to gullmedaljer i det pan-amerikanske ungdomsmesterskapet. I 2004 flyttet han med familien til Europa for å satse på en profesjonell sjakk-karriere.

Som 14-åring i 2007 ble han den yngste Stormesteren i USAs historie, og slo dermed rekorden til legenden Bobby Fisher.

I Sinquefeld Cup i St. Louis i 2014 vant han sju kamper på rad og endte med tre poengs avstand til nr. 2 Magnus Carlsen

I 2018 vant Fabiano Caruana Altibox Norway Chess turneringen etter å ha vunnet kandidatturneringen i Berlin og kvalifisert seg til å møte Magnus Carlsen til VM kamp i London senere samme år. Selv om Fabiano Caruana ikke vant VM kampen, viste han seg som en meget sterk motstander for Magnus Carlsen.

Visste du at?

2019 turneringen er Fabiano Caruana's femte deltakelse i Altibox Norway Chess.

Hans ELO-rangering per 1. mai 2019:
Klassisk: 2816, hurtig: 2813, lyn: 2804

Hva betyr?

FIDE

Fédération Internationale Des Échecs. Det offisielle navnet på Verdens Sjakkforbund.

Elo-rating

Elo-rating er et system som beregner den relative styrken til en sjakk-spiller, benevnt som spillerens rating (rangering). Rangeringen benyttes både for klassisk (lang) sjakk, hurtigsjakk og lynsjakk. Beregningen bygger på matematiske algoritmer og statistikk utarbeidet av ungarsk-amerikaneren Arpad Elo, og FIDE publiserer listen over de 100 best rangerte spillerne i verden. Listen oppdateres hver måned. Magnus Carlsen har ligget på toppen av denne listen kontinuerlig siden juli 2011.

FIDE mester

Når man har oppnådd over 2300 i rating.

Stormester

Tittelen Stormester (Grand Master på engelsk) gis til fremragende sjakkspillere av FIDE. Dette er – med unntak av Verdensmester tittelen – den høyeste utmerkelsen en kan få innen sjakken. Den beholdes livet ut. For å få tittelen må man ha en Elo rangering høyere

enn 2500 og deretter ha oppnådd tre stormester normer i tre sjakkturneringer, dvs. scoret et på forhånd fastsatt antall poeng avhengig av motstandernes styrke. Elo rangeringen må i hver turnering være over 2600. Spillere med en rangering på over 2700 Elo poeng blir ofte kalt super GM'er. Det er 39 spillere i verden som per 1. april 2019 kvalifiserer for denne betegnelsen.

Internasjonal mester (IM)

Det blir man dersom man er en meget sterk spiller som greier å vinne normalt tre normer i tre internasjonale turneringer der andre internasjonale mestere deltar. Man får tittelen av FIDE og den gjelder for alltid. IM'er har som regel en Elo rating mellom 2400 og 2500

Kandidat turneringen

Kandidat turneringen i sjakk er en turnering organisert av FIDE (Den Internasjonale Sjakk Føderasjonen) siden 1950. Det er den avsluttende konkurransen for å kåre utfordreren til Verdensmesterskapet i sjakk. Vinneren av Kandidat turneringen får retten til å møte den regjerende mesteren i en kamp om mesterskapet. Siden 2008 har kandidat turneringen bestått av 8 spillere som er kvalifisert gjennom tidligere turneringer. De 8 spillerne spiller mot hverandre to ganger (en gang med hvite og en gang med svarte brikker)

Ding Liren

(Kina) rangert som #3 i verden

Født 24. oktober 1992 i Wenzhou, Kina. Ding Liren begynte med sjakk som fireåring og ble Stormester i 2009 som 17-åring.

Liren har vunnet det kinesiske mesterskapet tre ganger og har representert Kina i fire sjakk olympiader mellom 2012 og 2018. Han har vunnet gullmedaljer for lag i 2014 og 2018 og individuell bronse og gull i henholdsvis 2014 og 2018. Han har også vunnet lag gull og individuelt sølv ved verdensmesterskapet for lag i 2015.

I juli 2016 var han den høyest rangerte lynsjakk spilleren i verden.

I september 2017 kvalifiserte han seg som første kineser til kandidatturneringen, det nest høyeste stadiet i sjakk VM syklusen. Her ble han nummer fire med en seier og tretten remis. Han var eneste deltaker uten tap.

I september 2018 ble Ding Liren den første kineseren som oppnådde en ELO-rangering over 2800 på verdensrankingen, og i november samme år nådde han 2816,9 som er den tolvte høyeste rangering i historien.

Visste du at?

Ding Liren hadde fra august 2017 til november 2018 en serie på 100 kamper uten tap, hvorav 29 av dem var seire og 71 remis, den lengste i topp sjakkens historie.

Han brakk hoftebeinet i en sykkelulykke under Altibox Norway Chess 2018 turnering og ble dermed tvunget til å trekke seg fra turneringen.

Hans ELO-rangering per 1. mai 2019:
Klassisk: 2805, hurtig: 2760, lyn: 2773

Maxime Vachier-Lagrave

(Frankrike) rangert som #6 i verden

Født 21. oktober 1990 i Paris. Ble introdusert til sjakk gjennom en julegave som fireåring.

Maxime Vachier-Lagrave ble fransk mester allerede i 1997 som seksåring. Han ble Stormester som 14-åring og fransk mester som 16-åring. Han vant VM for juniorer som 19-åring. Vachier-Lagrave har siden blitt fransk mester igjen i 2011 og 2012.

I turneringen i Dortmund 2016, der han hadde fire seire og tre remis brøt Maxime Vachier-Lagrave 2800 barrieren og var en periode nr. 2 på verdensrangeringen.

Maxime Vachier-Lagrave har deltatt fire ganger tidligere i Altibox Norway Chess.

Visste du at?

Maxime Vachier-Lagrave har bachelorgrad i matematikk.

Hans ELO-rangering per 1. mai 2019:
Klassisk: 2780, hurtig: 2800, lyn: 2933

Shakhriyar Mamedyarov

(Aserbajdsjan) rangert som #5 i verden

Født 12.4.85 i Sumqayit, Aserbajdsjan. Han er den høyst rangerte spilleren i landet og per mai 2019 nr. 5 i verden. I sjakkhistorien har han oppnådd den 6. høyeste ELO-ratingen.

I 2003 vant han VM for juniorer noe han gjentok i 2005 som den eneste dobbeltvinneren av VM for juniorer.

Mamedyarov fikk førsteplass i Aeroflot Open i 2006. Samme år vant han den lukkede Essent Chess turneringen i Hoogeveen hvor han blant annet seiret over Judit Polgar, verdens beste kvinnelige sjakkspiller gjennom tidene.

I 2010 delte han førsteplass med Stormester Vladimir Kramnik og Gata Kamsky i President's Cup i Baku, etterfulgt av delt førsteplass i Tal Memorial sammen med Sergey Karjakin og Levon Aronian.

I 2013 vant Mamedyarov VM i hurtigsjakk. Måneden etter vant han Geneva Masters hurtigsjakk turnering.

I 2014 vant han Tal Memorial lynsjakk turnering, denne gang alene.

I 2016 og 2017 vant han Shamkir Chess turneringen i Aserbajdsjan.

Shakhriyar Mamedyarov deltok i Altibox Norway Chess for første gang i fjor hvor han endte på 7. plass.

Visste du at?

Shakhriyar Mamedyarov sin hobby i ungdommen i tillegg til sjakken var amatørboxing.

Hans ELO-rangering per 1. mai 2019:
Klassisk: 2781, hurtig: 2810, lyn: 2757

Viswanathan Anand

(India) rangert som #9 i verden

Født 11. desember, 1969 i Madras (i dag Chennai) India. Han ble juniorverdensmester i 1987 og er den eldste spilleren i moderne tid som er blitt verdensmester i klassisk sjakk, han var 37 år da han vant første gang i 2007.

Vishy Anand var FIDE verdensmester i klassisk sjakk fra 2000 til 2002 og i hurtigsjakk i 2003. Han ble enerådende mester i 2007, og forsvarte tittelen mot Vladimir Kramnik i 2008. Med denne seieren ble han den første spilleren i sjakkhistorien som hadde vunnet VM i tre ulike formater: knock-out, turnerings-spill og match-spill (to spillere). Vishy Anand beholdt tittelen i 2010 mot Veselin Topalov og igjen i 2012 mot Boris Gelfand. Han tapte tittelen til Magnus Carlsen i november 2013.

Vishy Anand er i den eksklusive gruppen spillere som har brutt 2800 grensen på ELO-rangeringen, og i april 2007 i en alder av 37, ble han nr. 1 på listen for første gang.

Visste du at?

I 2007 ble Vishy Anand tildelt India's nest høyeste utmerkelse, Padma Vibhushan. Han er også førstemann som har fått utmerkelsen Rajiv Gandhi Khel Ratna (1991-92) Indias høyeste utmerkelse innen sport.

Hans ELO-rangering per 1. mai 2019:
Klassisk: 2774, hurtig: 2733, lyn: 2747

Alexander Grischuk

(Russland) rangert som #9 i verden

Født i Moskva, Russland 31. oktober 1983. Grischuk ble olympisk mester i 2000 og 2002, og er tre ganger verdensmester i lynsjakk henholdsvis i 2006, 2012, 2015.

Han ble Russisk mester i 2009.

Grischuk er tre ganger verdensmester for lag, 2005, 2009, 2013 og tre ganger europamester for lag 2003, 2007, 2015.

Han har deltatt i fire kandidatturneringer*, 2007, 2011, 2013 og 2018, og han nådde semifinale i FIDE Verdensmesterskapet i 2000.

Grischuk har vunnet to gullmedaljer for lag, tre sølvmedaljer, en bronse og en individuell bronse i sjakk olympiader.

Videre har han tre lag gull, et lag sølv, et individuelt gull, to sølv og en bronse fra verdensmesterskap for lag

Grischuk deltok i Altibox Norway Chess i 2014 og 2015.

Visste du at?

Alexander Grischuk i 2014 var helt oppe på 3.plass på verdens ratingen.

Hans ELO-rangering per 1. mai 2019:

Klassisk: 2772, hurtig: 2738, lyn: 2750

Levon Aronian

(Armenia) rangert som #10 i verden

Født 6. oktober 1982 i Yerevan, Armenia. I februar 2014 rangerte han som nr. 2 på FIDE's ELO-liste* med 2835,5 poeng, noe som holder til en fjerdeplass blant de høyest rangerte spillere i verden gjennom tidene.

Levon Aronian vant FIDE World Cup i 2005 og 2017. Han ledet det armenske landslaget til gull i sjakk olympiadene i 2006, 2008 og 2012 og vant verdensmesterskapet i lagsjakk i Ningbo i 2011.

Levon Aronian har vært den fremste armenske sjakkspilleren siden tidlig på 2000-tallet. Han vant konkurransen om beste sportsutøver i Armenia i 2005 og ble kronet med tittelen Honored master of Sport of the Republic of Armenia i 2009. I 2012 fikk han prisen Order of St. Mesrop Mashtots.

Aronian ble verdensmester i hurtigsjakk i 2009 og i lynsjakk i 2010. Han vant Altibox Norway Chess turneringen i 2017 og er den eneste spilleren utenom Magnus Carlsen som har deltatt i alle turneringene siden oppstart.

Visste du at?

Levon Aronian er i følge Magnus Carlsen den vanskeligste spilleren han møter, og den som har utspilt ham flest ganger av alle topp-rangerte spillere.

Hans ELO-rangering 1. mai 2019:

Klassisk: 2762, hurtig: 2695, lyn: 2827

Wesley So

(USA) RANGERT SOM #13 I VERDEN

Født 9. oktober 1993 i Bacoar, Filipinene. So lærte seg sjakk som seksåring og tok i tidlig alder med seg brett og brikker ut i nabolaget og utfordret folk til å spille mot han. Ni år gammel begynte han å konkurrere i lokale junior turneringer. Hans første turneringsseier var i 2003 i det filippinske mesterskapet for barn under 10 år.

I en alder av fjorten år fikk han i 2007 FIDE's Stormester tittel som den niende yngste i historien. Han ble da også rangert som verdens beste spiller under 16 år.

I 2008 vant So Dubai Open og satte rekord som den yngste vinneren i turneringens historie. Samme året ble han den yngste som brøt 2600 barrieren tidligere holdt av Magnus Carlsen.

I 2009 ble So rangert som den beste spilleren i sin aldersgruppe (spillere født 1993 eller seinere).

I 2014 flyttet So til USA og fortsatte sin sjakk karriere med amerikansk flagg.

Han vant Bilbao Chess Masters i 2015, the Grand Chess Tour i 2016 og Tata Steel Masters i 2017.

Visste du at?

I Altibox Norway Chess 2018 vant Wesley So over Magnus Carlsen for første gang i historien.

Hans ELO-rangering per 1. mai 2019:

Klassisk: 2754, hurtig: 2801, lyn: 2744

Yangyi Yu

(KINA) RANGERT SOM #19 I VERDEN

Født 8. juni 1994 i Huangshi, Kina. Yu ble Stormester i 2009. Han vant Qatar Masters Open i 2014 og deltok på gullaget til Kina samme år under sjakk OL.).

Han var også som Ding Liren med på det seirende laget i sjakk VM for lag i 2015

Visste du at?

Yangyi har studert økonomi ved Beijing Sports University.

Årets turnering er Yu sin første i Altibox Norway Chess.

Hans ELO-rangering per 1. mai 2019:

Klassisk: 2739, hurtig: 2784, lyn: 2724

**Drømmebolig eller
drømmen om en bolig?**
Utforsk mulighetene
dine med en rådgiver.

915 02002

sr-bank.no/boliglan

SpareBank
SR-BANK

Siri Lill Mannes under Norway Summit 2018

Med hjartet på rette staden

TEKST KRISTINE MOE SIRNES

Det begynner å bli noen år siden Siri Lill Mannes var å se i nyhetssendingene til TV 2. Kanalen som kom med et friskt pust tidlig på 90-tallet, som flere av oss assosierer med å ha en litt løsere kommunikasjon rundt tunge nyhetssaker, men ikke en mindre seriøs aktør av den grunn. Det å formidle gjøres best når det blir litt emosjonelt, når vi kan koble på følelser og formidlingen beveger, som regel gjennom god historiefortelling.

Siri Lill Mannes liker å fortelle historier. Hun er opptatt av historiefortellingen og hvordan historiene som fortelles preger virkeligheten vår. Hva vi tror om verden rundt oss. Så har hun et mantra: «Gjør rett. Frykt ingen.»

På spørsmål om hvem Siri Lill Mannes er kommer det ganske kontant «Eg e Karmøy-bu. Det e viktig.» Hun er

belønnet for god nynorsk språkbruk og for en ledig og frisk formidling av nyheter. Etter nesten 20 år som formidler og nyhetsanker drev lysten etter å etablere noe eget henne til å slutte i TV 2. Sammen med partner, Arne Møller, tidligere Brann-spiller og fysioterapeut med spesialisering innen stemmebruk, etablerte hun SpeakLab i 2010. I vakre lokaler, godt plassert på Nygårdshøyden i Bergen driver de institutt for trening i god kommunikasjon. Siden oppstart har de trent tusenvis av mennesker i kommunikasjon og presentasjonsteknikk.

Alle kan bli gode i kommunikasjon

«Det er ett krav for å bli god, du må være villig til å gå utenfor din egen komfortsone. Når vi trener er en forutsetning at folk er motivert. Vi kan veilede og vise vei, men det er de som må gjøre jobben.»

Vi snakker om hva som må til for god kommunikasjon og det at kommunikasjon ikke er et valg – det kommuniseres uansett.

Kommunikasjon blir et bilde av hvem vi er: kroppsspråk, stemmebruk, struktur i en presentasjon, det at starten i presentasjon må sitte. Siri Lill jobber selv mye som konferansier og foredragsholder og ser mange eksempler på hva som fungerer bra og mindre bra. Ofte er det de foredragsholderne som «kun» stiller med historien sin og velger bort andre støtte-verktøy som får de beste vurderingene fra publikum. De som evner å gripe med en ekte historie.

Og hva er egentlig en god historie?

«Det er i alle fall ikke fakta om bedriften. En god historie handler ofte om å svare på hvorfor og hvordan. Gode historier krever motstand eller en utfordring. Det er forsøket på å

overvinne hindringer som skaper spenning. Derfor opplever vi ofte reklame som glatt og uekte. Det finnes ingen motstand.

Hun mener det finnes noen grunnleggende prinsipp i kommunikasjon som alltid vil eksistere, men også i dette faget skjer store endringer som følge av ny teknologi. Siden hun begynte å lede konferanser har for eksempel taletiden til foredragsholderne gått drastisk ned. I 2010 var kanskje lengden på en typisk presentasjon rundt 30–40 minutter, nå kan den gå helt ned til 7–8 minutt. Dette stiller store krav til formidleren og det blir enda viktigere å bruke den tilmålte tiden godt.

Norway Summit er helt unik

Siri Lill har vært konferansier hvert år siden starten i 2016 og mener Norway Summit har truffet noe unikt ved å koble konferansen til sjakk og Norway Chess.

Møteplassen gir en fantastisk mulighet til å møte mennesker en ellers risikerer å gå glipp av. Hun gleder seg mest til energien og stemningen som utspilles hvert år.

Er vi gode nok til å benytte anledningen Norway Summit gir til spennende diskusjoner og tilgang på nye relasjoner?

«Koblingen til sjakk er spennende og gir konferansen en god kobling til hjernekraft. Et eksempel er en av verdens fremste eksperter på kunstig intelligens som kom til Stavanger for å oppleve Norway Chess. Så oppdaget han konferansen helt tilfeldig og vi fikk ham inn i programmet på overtid. Året etter var han tilbake som innleder. Du vet

aldri hvilke spennende folk som dukker opp. Norway Summit gir oss muligheter til å knytte denne typen relasjoner, med folk som ellers ikke går på konferanser her i landet.

Vi må forstå hvor vi kommer fra, for å forstå hvor vi skal

Hun vet hun allerede var godt plassert i media den dagen hun skulle starte noe nytt. Etablere og bygge nye arbeidsplasser som skulle eksistere for framtiden. Men synlighet er på godt og vondt, du er også mer synlig når det trøs feil. SpeakLab er bygget stein for stein og er nå en godt etablert virksomhet, vel gjennom den vanskelige oppstartsfasen.

SpeakLab skal være verdens beste treningsprogram for kommunikasjon. Det var viktig å knytte programmet til forskning og bruke forskningen i et systematisk treningsopplegg. Hypotesen var at hvis du trener best blir du best.

Selv får Siri Lill daglig trening gjennom å holde kurs og undervise i presentasjon og kommunikasjon. I tillegg leder hun mange ulike arrangement – det blir mye trening i løpet av et år, og hun ser en sammenheng. Mange konferanser handler om det samme og samtidig er hver konferanse unik.

Igen faller samtalen vår tilbake på Norway Summit som har sin egen oppstartsreise. På fjerde året begynner konferansen å bli godt etablert som en av de mest spennende møteplassene i Norge.

Fire år med å utforske det som ligger foran oss, å lete etter sammenhenger og koblinger vi trenger for å utvikle oss og verden vi lever i - lokalt, nasjonalt og globalt.

Hvordan tenker du vi best skal håndtere den enorme informasjonsflyten vi utsettes for? Hvordan skape mening og ro i en tid som for mange oppleves som kaotisk og uoversiktlig?

«Jeg tror at det å kunne gi følelsen av ro og mening i en kaotisk tid kan være kjennetegnet på den moderne leder. Det ligger mye i evnen til å fortelle en historie. Å kunne fortelle hvorfor vi gjør dette og hvordan vi skal komme gjennom utfordringen. Å si at målet er vekst eller høyere omsetning er ingen historie. Noen av de jeg har truffet som ligger lengst framme på teknologi og kunstig intelligens, sier dette handler mest om mennesker. Tiden vår stiller større krav enn noensinne til å forstå mennesker og menneskers' oppførsel. Jeg intervjuet superinvestoren Yuri Milner på Norway Summit i 2017. Han mente framtiden kunne være å gå back to basics og at flere unge burde studere grunnleggende fag som matematikk og fysikk. Sjefen for cybersikkerhet i Frankrike er selv

Siri Lill Mannes i samtale med Yuri Milner, en av verdens topp internett investorer.

kryptolog og han sier kunstig intelligens egentlig bare er matte og fysikk. Som historiker, mener jeg dette er viktig. Vi må forstå hvorfor og hvordan ting henger sammen for å forstå når vi skal bruke ny teknologi. Ikke bare gjøre det fordi det høres kult ut.

Ut av komfortsonen

Okay, vi må runde av, men jeg må stille et siste spørsmål.

Når er Siri Lill utenfor sin komfortsone?

«Høyder er ingen favoritt og jeg er utenfor komfortsonen hver gang jeg takker ja til å lede en konferanse på ukjent tema. Jeg ledet for eksempel en internasjonal psykologikonferanse i

fjor. Det ble mye pugging og research hele den påsken, men jeg liker å lære og her passer det faktisk bra at jeg er en skippertaksperson. Hun har alltid likt eksamener og tidsfrister og føler at hun presterer bedre hvis det er litt press og stramme rammer. Det er nok gode egenskaper å ha med seg for å lykkes med gründerskap. Det må trenes og jobbes mye for at det skal bli bra. Siri Lill anslår hun jobber rundt dobbelt så mye nå, som da hun var i TV 2, men hun sier hun stortrives med jobben. «Dessuten har jeg jo verdens beste sjef!»

Ja, det tror undertegnede også på - verdens beste sjef, og med hjartet på rette staden.

«Gode historier krever motstand eller en utfordring. Det er forsøket på å overvinne hindringer som skaper spenning. Derfor opplever vi ofte reklame som glatt og uekte. Det finnes ingen motstand.»

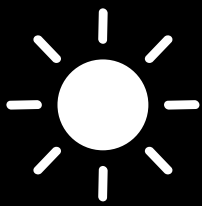
Sommer på **KVADRAT**

170
butikker

Kom og se
**SIMULTAN-
SJAKK**
Lørdag 1.juni
kl. 12 ved
inngang C

Følg oss på
Facebook og
Instagram

**KVADRAT
PLUSS**
Bli medlem i
kundeklubben
– send Kvadrat
til 2070

22
spisesteder
og egen
foodcourt

Du finner alle
**SOMMERENS
NYHETER**
hos oss

GRATIS
WIFI

Vinmonopol
med
spesial-
produkter

2500
gratis
parkerings-
plasser

KVADRAT

Du leter ikke.
Du finner!

KVADRAT – Du leter ikke. Du finner!

ÅPNINGSTIDER 10-20 (10-18) | kvadrat.no

Illustrasjonsfoto: Shutterstock

Kompleksiteten i det oversiktlige

TEKST ERLING SKJEVRAK

Imange sammenhenger blir frasen «det var et sjakktrekk» brukt når en skal karakterisere noe som viste seg å være lurt eller taktisk smart. I industriell sammenheng er uttrykket ofte brukt, selv om betydningen av god gammeldags flaks til tider blir undervurdert. Flaks blir dessuten ofte forvekslet med intuisjon. God intuisjon baserer seg på underbevisst kompetanse som overtar når kompleksiteten overstiger vår bevisste hjernekapasitet.

Simen Agdestein har uttalt at «i sjakk er det ingenting som heter flaks eller uflaks. Sjakk er brutalt ærlig.» For vanlige hobbyspillere er det nok mer nyansert, men for Stormestere og oppover er utsagnet sannsynligvis dekkende. Likevel er det grunn til å se nærmere på dette i et disruptivt perspektiv: kan sjakk bli så brutalt flaks- eller intuisjonsfritt at det mister sjarmen, spenningen og den folkelige appellen? Spesielt under VM i langsjakk ser vi spillere som har tunge team rundt seg for å utvikle og analysere åpninger og sluttspill. Teknologisk har dette en høy nerdefaktor, utfordringen er at de mest pengesterke utøverne kan knytte til seg de beste ressursene og dermed kjøpe seg en fordel. Heldigvis er sjakk mye mer enn åpninger og sluttspill, men ser vi nå likevel indikasjoner på at denne store kunnskapsbredden kan føre til en

overvekt av remis i langsjakk? Når alle de beste spillerne blir tilnærmet like gode som følge av tilgang til et tilnærmet likt datagrunnlag. Og hva med unge spillere uten tilgang til slike ressurser? Vil de klare å slå seg gjennom muren som bygges rundt de profesjonelle pengesterke aktørene?

Spørsmålet er om vi kan vi se for oss et tilsvarende scenario i næringslivet når «alle hiver seg på» den 4. industrielle revolusjonen med blant annet gjennomanalyserte big data hvor nettopp sjakk har vært en pioner? Kommersielt lederskap handler mye om å spille gode trekk til rett tid. Gjennom generasjoner har noen vist seg å lykkes bedre med dette enn andre. Mye skyldes flaks og intuisjon i forhold til timing, det meste skyldes hardt arbeid over lang tid og en del skyldes intelligens i forhold til å tenke nytt og se løsninger. Deler av

«I sjakk er det ingenting som heter flaks eller uflaks. Sjakk er brutalt ærlig.»

Simen Agdestein

næringslivet har samlet store mengder data over mange år som nå kan brukes til å forbedre prosesser og øke konkurransekraften. Andre har ikke samlet denne datamengden og må gå den harde og lange veien for å samle empiriske data. Eventuelt kan de kjøpe beslektede data for å på den måten tilrive seg konkurransekraft.

I motsetning til tradisjonelt næringsliv er sjakk brutalt i forhold til transparens og fasinereende i forhold til å vise kompleksiteten i det oversiktlige. Næringslivet ønsker typisk å holde nøkkeltortene skjult for å enten unngå å vise at en har dårlige kort, det vil si manglende strategi og/eller kapital, eller for å kunne spille ut rett kort til taktisk rett tid. Hva skjer når næringslivets beslutningslogikk blir overført til datamaskinprosesserte big data-baserte algoritmer og dermed i praksis fjernet fra fortidens sjarme med kremmerånd og forretningsteft? Kan ikke da alle med tilgang til nok data og sterke nok datamaskiner forutse hva som vil skje i markedet og hvordan konkurrentene sannsynligvis vil agere? Hva skjer da med nykommere i et slikt marked? Eller blir næringslivet slik sjakken er; fasinereende og forlokkende i forhold til å vise kompleksiteten i det oversiktlige? De som har samlet egne «big data» står i hovedsak overfor tre utfordringer.

1. Hvordan kan de omsette dataene til verdier?

2. Er dataene relevante for fremtidens behov?
3. Er nåværende forretningsmodell med tilhørende data bærekraftig i en digitalisert kontekst?

Disse aspektene behøver ikke sjakk forholde seg til. I sjakken er alle data relevante og tilgjengelig for alle som følge av at rammebetingelsene er stabile og transparente. Også verdiutnyttelsen er 100 prosent transparent.

Vi kan tenke oss at vi «vet alt» basert på tilgang til historiske data og dermed kan beregne oss frem til de statistisk mest sannsynlige fremtidige hendelsene. Vil det likevel være igjen rom for menneskelig intuisjon, kreativitet og feilbarlighet på en måte som gjør at vi beholder spenning og engasjement i næringslivet langt inn i den 4. industrielle revolusjonen? Eller vil alt bli matematisk forutsigbart?

En ting er uansett sikkert, fremtidens 5. revolusjon blir ikke industrielt betinget. Industri i historisk forstand vil være utradert til fordel for hypereffektiv og fleksible produksjonsprosesser. Kanskje den neste revolusjonen blir en humanistisk revolusjon der mennesket befester sin intuisjonsbaserte rolle i en digital perfeksjon og i en symbiose med full transparens for det komplekse? Det vil i så fall være en tilstand som tilsvarer dagens tilstand for sjakk, som dermed nok en gang kan vise seg å være pioner innenfor samfunnsutvikling. ■

HUNDVÅGPARKEN

Bo sentralt, nær byen, i landlige omgivelser

HER KAN DU FLYTTE INN FØR SOMMEREN!

Store fellesrom med kjøkken | 4 gjestehybler | Parkering i lukket anlegg og heis til leiligheten
Innholdsrikt uteområde | Størrelser fra 53 til 154 m² | Pris fra kr. 2.730.000,-

Ønsker du privat visning? Ta kontakt med megler i dag!

www.hundvaagparken.no

EiendomsMegler 1

Janne Bore, 920 62 308 | janne.bore@em1sr.no
Hege Kyllingstad Dahl, 906 29 169 | hege.kyllingstad.dahl@em1sr.no
Jan Einar Thesen, 917 03 533 | jan.einar.thesen@em1sr.no

Eiendomsgruppen
Vest

NYE BYLEILIGHETER I SOLRIKE GRAVARSLIA SALGET ER I GANG!

Størrelser fra 42 til 103 m² | Fellesrom/selskapslokale med kjøkken | Gjestebybel | Hobbyrom

LES MER OM PROSJEKTET PÅ TEGLVERKET-SANDNES.NO

EiendomsMegler 1

Eiendomsgruppen
Vest

Ta kontakt med EiendomsMegler 1 for mer informasjon

Hege K. Dahl | Mobil 906 29 169 | hege.kyllingstad.dahl@em1sr.no, Janne Bore | Mobil 920 62 308 | janne.bore@em1sr.no
eller Jan Einar Thesen | Mobil 917 03 533 | jan.einar.thesen@em1.no

Lynkurs i sjakk

TEKST ELLISIV REPPEN

Noen kvier seg for å lære seg sjakkreglene, fordi de tror at sjakk er veldig komplisert og vanskelig å lære. Min grandtante på nesten nitti spilte sjakk i sin ungdom, og er ivrig tilskuer når sjakk sendes på TV, selv om reglene, i følge henne, er helt annerledes i dag enn da hun var ung. Min tante tar feil, sjakkreglene har faktisk vært tilnærmet uendret siden Middelalderen. Hvis du er en av dem som fortsatt tror at sjakkreglene er vanskelige å lære, får du nå sjansen til å bli motbevist.

Sjakkreglene

Brettet: Sjakkbrettet er spillets slagmark som består av 64 felter (32 svarte og 3 hvite).

Brikkene og brikkenes verdi:

Hver spiller har 16 brikker (én konge, én dronning, to løpere, to springere, to tårn og åtte bønder). Brikkene flytter forskjellig og desto mer mobile de er, jo høyere verdi har de.

Bonden: Kan bare gå rett framover, aldri bakover. Første gang en bonde flytter kan den gå ett eller to skritt. Senere kan den bare gå ett skritt av gangen. Bonden slår ut brikker ett felt framover på skrå. Bonden er verdt 1 poeng. Hvis en bonde kommer over til den andre siden av brettet, kan den forvandle seg til en annen brikke.

Løper: Kan flytte så langt den vil, men bare på skrå. Verdt 3 poeng. Springer (også kalt hest): Flytter to skritt fram og ett til siden, eller to skritt til siden og ett framover eller bakover, eller to skritt bakover og ett til siden. Springerer er den eneste brikken som kan hoppe over andre brikker. Verdt 3 poeng.

Tårnet: Kan gå så langt det vil framover, bakover og til siden. Verdt 5 poeng.

Dronningen: Er den sterkeste brikken og kan flytte så langt den vil framover, bakover, til siden og på skrå. Verdt 9-10 poeng.

Kongen: Kan flytte framover, bakover, til siden og på skrå, men bare ett skritt av gangen. Har uendelig verdi. Kongen er den viktigste brikken. Det er ikke lov å flytte kongen sin til et felt som motstanderen truer. Alle brikkene unntatt bonden slår ut motstanderens brikker på samme måte som de flytter.

Slik er brikkenes startposisjon.

Siden kongen er så viktig, finnes det et spesialtrekk som får kongen raskt i sikkerhet. Dette trekket kalles *rokade*. Da flytter kongen to skritt mot tårnet sitt (det kan ikke stå noen brikker i veien og man kan ikke flytte kongen over eller til et felt som er truet), og tårnet hopper over kongen og lander på feltet rett ved siden av kongen.

Slik spiller man:

Hvit og svart flytter annenhver gang. Hvit begynner alltid. For å vinne i sjakk er det om å gjøre å sette motstanderens konge *sjakk matt*. Når en konge er truet, sier vi at den står i sjakk. Det er sjakk matt hvis en konge står i sjakk og den ikke kan stoppe trusselen.

Noen partier ender i *remis*. Remis betyr uavgjort. Det kan bli remis for eksempel fordi spillerne ikke har nok brikker igjen til å sette sjakk matt, eller fordi det blir *patt*. Patt oppstår når en spiller ikke står i sjakk og ikke har noen lovlige trekk.

Det som er så fint med sjakk, er at når du nå kan reglene, som er langt fra kompliserte, så trenger du aldri å frykte å tape et parti fordi motstanderen din sitter med et jokerkort, eller plutselig slår tre seksere eller noe annet uventet og irriterende, som kan avgjøre i andre spill. I sjakk er nemlig alt mulig å forutse og regne seg fram til. Det er selvsagt lettere sagt enn gjort, men en liten trøst. Her får du noen tips på veien:

Spillets tre deler:

Et sjakkspill kalles for et *parti*. Et sjakkparti består som regel av tre deler: åpning, midtspill og sluttspill. Det hender at en av spillerne bukker tidlig i partiet (en bukk er en stor tabbe) slik at motstanderen vinner før partiet har kommet til midtspillet eller sluttspillet.

Åpningen:

I åpningen er det om å gjøre å utvikle brikkene sine raskt, kjempe om sentrum og å få kongen i sikkerhet. Brikkene man bør utvikle først er de lette offiserene (løperne og springerne). De tunge offiserene (tårnene og dronningen) bør man vente litt med å utvikle. Sentrum er de fire midterste feltene på brettet. Det er lurt å ha kontroll i

sentrum for å dominere mest av brettet. En god måte å få kongen i sikkerhet på, er ved å ta rokade. I åpningen og midtspillet er det viktig med god dekning rundt kongen slik at motstanderen ikke kan få til et farlig angrep.

Midtspillet:

I midtspillet skal man prøve å få brikkene i gode posisjoner, og se etter muligheter for å få til et angrep.

Sluttspillet:

Man kommer over i sluttspillet når det er få brikker igjen, gjerne når dronningene er slått ut og det er såpass få brikker igjen at det er trygt for kongen å spankulere rundt på brettet.

For å bli veldig god i sjakk må man blant annet spille mange partier. Det er også lurt å lese sjakkbøker og se på partier spilt av sterke spillere. Den beste tittelen man kan ha i sjakk, kalles stormester.

Om kort tid inntar verdenseliten Stavanger. Hvor mye kan du om spillerne i Altibox Norway Chess og sjakk generelt? Prøv deg på kryssordet side 35 og finn det ut.

Visste du at det oppstår 400 mulige sjakkstillinger etter sorts første trekk? Etter sorts andre trekk er det hele 72 084 mulige stillinger, og etter det tredje trekket over 9 millioner mulige stillinger?

Bonden
- vår viktigste brikke

Lykke til med sjakkturneringen!

Felleskjøpet Rogaland Agder

www.fkra.no

Global Office

Teknisk leverandør for

**altibox NORWAY
CHESS**

**Vi tilbyr ASP/Sky tjenester, datarom/hosting,
nettverk, fjern drift og konsulent tjenester**

Tlf +47 51 90 60 70

www.globaloffice.no

Carlsens ofre

Å ofre en brikke, gjerne dronningen, etterfulgt av et dødelig angrep som fører til sjakk matt, er alle sjakkspilleres våte drøm.

TEKST ELLISIV REPPEN

Pulsen stiger, hjertet dunker og blodet bruser idet man planter en brikke på et felt midt i motstanderens hær, man vet at brikken vil gå tapt, den lider nærmest en martyrdød, men bak venter en annen brikke klar til å sette nådestøtet.

Dette høres nesten ut som en scene fra Game of Thrones. Fantasien kan virkelig løpe løpsk når man sitter ved sjakkbrettet og legger planer, og man får sjansen til å gjøre et dronningoffer som gir stor fordel eller fører til umiddelbar seier. Det er kanskje ikke fullt så dramatisk i virkeligheten som skildret ovenfor, men lite gir større selvtillitsboost, enn å vinne et sjakkparti med et dronningoffer.

Det er neppe en stor overraskelse at verdensmester Magnus Carlsen har vunnet mange partier ved hjelp av vakre brikkeofringer. Vi skal se på noen av offrene hans. Flere er som kunstverk å regne.

Første stilling er hentet fra Politiken Cup 2003 hvor Magnus Carlsen var hvit mot Hans Krogh Harestad.

1. Tolv år gamle Carlsen har alle offiserene med i angrep. Hvilket trekk spilte han her som avgjorde partiet?

36. Dxc5+ Han ofret dronningen for å åpne opp f-linja for tårnet...fxg5
37. Tf7+ Nå er det fri bane for tårnet...Kxh6. Og det blir matt i neste trekk.
38. Txh7#

2. Noen måneder senere møtte Carlsen Jon Ludvig Hammer i Ungdoms-VM i Hellas. Carlsen spilte med de svarte brikkene og etter hans neste trekk ga Hammer umiddelbart opp. Ser du hva Carlsen gjorde?

17...Dh5+! Den hvite kongen kan ikke flytte noen steder, eneste måte å stoppe sjakken på er ved å slå ut dronningen med gxf5. Dronningen ofres for å gi fri bane for tårnet som avslutter partiet med Th4# Vakkert!

3. Neste stilling er fra årets Wijk an Zee som verdensmesteren vant. I dette partiet var Carlsen hvit mot ungarske Richard Rapport. Carlsen avsluttet partiet på lekkert vis. Finner du vinstplanen?

Carlsen startet med løpeofferet 39. Lxf6+ Txf6. Og fulgte opp med tårnofferet 40. Txh7+! Her valgte svart å strekke fram labben.

Hvorfor ga ungaren opp her? Etter 40... Dxc7 41. Dxc7+ Kxc7 kommer 42. Sxf6+. Gaffel på kongen og tårnet på e8. Tårnet ryker i neste trekk, og etter en vareopptelling forstår man hvorfor Rapport ikke ville spille videre med mange brikker færre enn verdensmesteren.

4. Carlsen måtte ut i omspill mot Sergei Karakin i VM 2016 før han nok en gang ble kronet som verdensmester.

Han avgjorde med stil da han i det fjerde (og siste) hurtigsjakkpartiet avsluttet partiet (og VM-et) med et dronningoffer.

Dh6!! Bam! Denne vakre avslutningen fortjener utvilsomt en plass i historiebøkene. Etter gxf6 blir det matt med Txf7##, og alternativet Kxh6 blir matt med Th8##.

5. Selv med liten tid vinner Carlsen overbevisende med brikkeofre. Denne stillingen er fra partiet mot Wesley So i lynsjakkturneringen Grand Chess Tour Paris Blitz 2016. Carlsen spilte med de svarte brikkene. Svarts tårn på e8 er truet av den hvite dronningen på d7.

Hva gjorde Carlsen med denne trusselen?

Carlsen sjokkerte tilskuerne med 28... Dxd1+!!

Dette ser ut som en tabbe fordi dronningen blir slått ut med en gang av løperen på f3. Dette trekket ble derimot aldri spilt, fordi So valgte å gi opp. Ser du hvorfor? Svart får avgjørende materiell fordel eller setter sjakk matt. 29. Lxd1 (29. Kg2 Df1#) 29...Te1+ 30. Kg2 Lf1+ (31. Kg(h)1 Lh3#) 31...Se5+ (gaffel!) 32. Kf4 Sxd7

Visste du at I løpet av de syv årene Norway Chess turneringen har vært avholdt har samtlige av de femten beste spillerne gjennom tidene deltatt i turneringen. Untaket er Garry Kasparov som la opp sin profesjonelle sjakk-karriere i 2005, men som allikevel har besøkt turneringen to ganger.

Dronning Shakiras hevn

TEKST OLE M. ÅSLAND

Dronning Shakira av Sjakkistan freste av frustrasjon. Hun hadde blitt lokket i en felle og tatt til fange av noen offiserer som tjenestegjorde for kong Carl. Det var han som regjerte i Mattland. Carl var i krig med mannen hennes, kong Magnus, ettersom begge mente at de hadde krav på den andres landområder. Det som hadde startet som en ordkrig var blitt til et strategisk spill.

Dronning Shakira innså at hun var en viktig brikke i kongenes spill. Hun var jo en sterk kvinne med gode taktiske ferdigheter.

Fangevokterne fra Mattland holdt vakt utenfor cellen hennes dag og natt. Hun vurderte derfor sjansene for at soldatene til kong Magnus klarte å bryte gjennom forsvarsmuren til å være svært små. Mest sannsynlig måtte hun komme seg unna på egenhånd. Heldigvis mestret hun både det fysiske og mentale presset. Dessuten var hun toptrent innen kampsport, og hun hadde en egen evne til å kamuflere seg.

Den vakre dronningen rev kjolen sin i fillebiter og forkledde seg som en tilslørt bondepike. Hun overmannet to av vaktene og snek seg ut av tårnet hvor hun ble holdt fanget. Deretter stjal hun en av hestene som stod utenfor og travet i full fart ut fra festningen.

Vel ute på slagmarken støtte hun på både bønder og soldater fra Mattland. Shakira smurte seg inn med gjørme og skitt for at hun ikke skulle bli gjenkjent. Hun klarte å overrumple et par av motstanderne, men det var ikke så enkelt å drive på uten å bli avslørt.

Heldigvis gikk det ikke lang tid før det dukket opp noen kjente figurer fra Sjakkistan. Et par av de ledende offiserene dro kjensel på dronningen. Hun gjorde tegn til at de ikke skulle røpe henne. Soldatene forklarte at de

gjorde seg klar til angrep, og Shakira slo seg sammen med sine landsmenn. Kong Carls festning skulle beleires!

Dronningen gikk i første rekke sammen med de andre bøndene. Flere av dem ble sablet ned av fotsoldater og andre lekfolk. Shakira klarte imidlertid å bane seg vei fremover, og nådde borgen ikke lenge etter. Der lå hun i skjul og ventet til forsterkningene kom.

Akkurat idet vakten som holdt utkikk i tårnet meldte fra om at soldater fra Sjakkistan var i ferd med å angripe dem kastet dronning Shakira de fillete klærne og tok på seg en flunkende ny kjole. Både offiserene og kong Carl av Mattland ble blendet av hennes skjønnhet. Det var den reneste bondeforvandlingen.

Mattlands soldater var sjanseløse der

de løp rundt som noen forfjamsete høns. Hvordan i alle dager hadde hun klart å rømme? Og hvorfor kom hun tilbake igjen nå? Kongen kjeftet på offiserene sine, som igjen kjeftet på soldatene. De ga skylden videre til de stakkars bøndene. Noen burde ha oppdaget det da dronning Shakira stakk av.

Kong Carl så imidlertid sitt snitt til å forføre den vakre dronning Shakira. Hans egen kone, dronning Margareth av Mattland hadde nylig gjort en tabbe som satte henne ut av spill. Kongen på sin side var også i ferd med å gjøre en gedigen tabbe som ville koste ham dyrt, men det klarte han ikke å innse. Shakira benyttet anledningen til å presse ham inn i et hjørne. Med hjelp av soldatene som var på hennes parti satte hun ham fullstendig i sjakk. Da hesten hennes attpåtil kom springende i full galopp ble han helt matt.

Dronning Shakira hadde fått sin hevn, og historien endte med at Kong Carl måtte kapitulere og gi fra seg Mattland til Magnus. Endelig var Sjakkistan og Mattland samlet til ett rike, noe som kongeparet senere dømte om til Sjakkland.

«Dronning Shakira innså at hun var en viktig brikke i kongenes spill.»

**SOMMERENS BESTE
INVESTERING!**

” Jeg har vært på en del lignende kurs,
men dette har så langt vært det aller beste.

Eivind Houden, Siviltforsvarsinspektør

SpeakLab®

Boost Camp i presentasjon

1.-5. juli 2019 i Bergen

- Hvordan lage og holde en god presentasjon
- Kroppsspråk og stemmebruk
- Bruk av sosiale medier, video og podcast

Arne Møller og Siri Lill Mannes
fra SpeakLab leder Boost Camp

Les mer om Boost Camp og andre kurs på www.speaklab.no/boostcamp

kontakt oss: post@speaklab.no

Løpsk løper mot hoppende hest

Hvilken brikke er egentlig best
En løpsk løper eller hoppende hest?

Det er meg, sier hesten, for jeg er så kjekk
Nei, stopp en halv, du er jammen meg frekk!

Vi løpere kan gå på kryss og tvers
Frem og tilbake, i revers

Men hestene hopper og spretter rundt
Vi jobber hardt og spiser sunt

Løperne flytter seg fort som lyn
Det er et skikkelig vakkert syn

Vi hester kan spidde tårna med våre farlige gafler
Til belønning får vi drikke fra Kongens karafler

Løperne kan gå lenger enn langt
Vi truer alle og skader så mangt

Begge brikkene er visst flinke til noe
Kanskje er de like gode?

For
Hvem får forsvaret til å slå sprekk?
Det kommer an på ditt neste trekk!

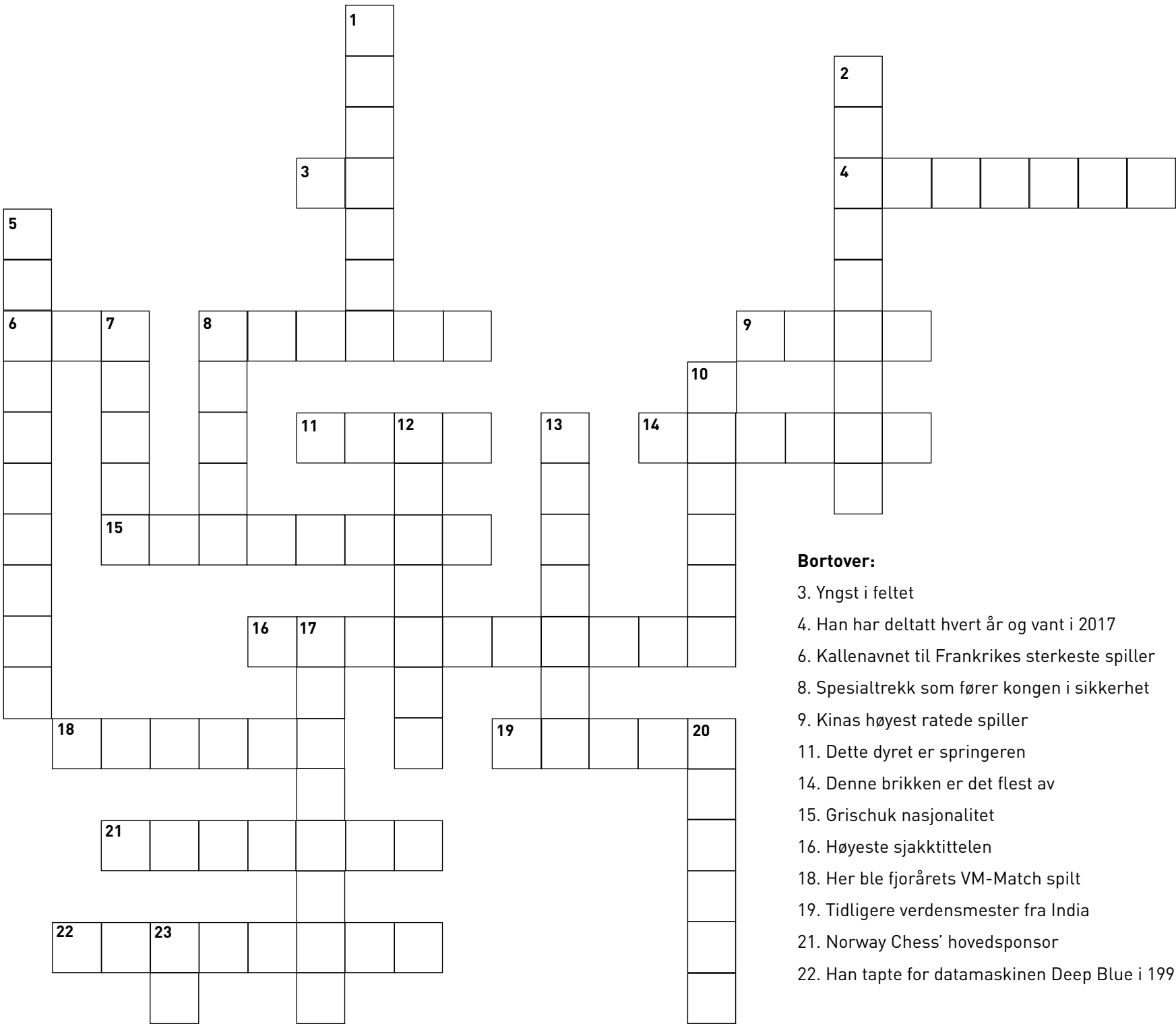
Ole M. Åsland (f. 1981) er en idrettsglad skribent og hobbyhumorist fra Stavanger. Han debuterte høsten 2016 som barnebokforfatter, og har i tillegg skrevet en håndfull noveller, sanger, mini-skuespill og kåserier. Han tar sikte på å publisere flere tekster til glede for store og små også i fremtiden.

Bringing Norway Chess
carefully to Stavanger

 AVINOR SOLA

SJAKK-KRYSSORD

Bortover:

- 3. Yngst i feltet
- 4. Han har deltatt hvert år og vant i 2017
- 6. Kallenavnet til Frankrikes sterkeste spiller
- 8. Spesialtrekk som fører kongen i sikkerhet
- 9. Kinas høyest ratede spiller
- 11. Dette dyret er springeren
- 14. Denne brikken er det flest av
- 15. Grischuk nasjonalitet
- 16. Høyeste sjakktittelen
- 18. Her ble fjorårets VM-Match spilt
- 19. Tidligere verdensmester fra India
- 21. Norway Chess' hovedsponsor
- 22. Han tapte for datamaskinen Deep Blue i 1997

Nedover:

- 1. Fjorårets turneringsvinner
- 2. Norges søkerby til Sjakk-VM 2020
- 5. Eneste som har vunnet Junior-VM to ganger
- 7. Brikke som bare kan gå på skrå
- 8. Uavgjort i sjakk
- 10. Ekspertkommentator i Norway Chess
- 12. De fire midterste feltene på brettet
- 13. Verdensmester
- 17. Carlsens fødeby
- 20. Den sterkeste sjakkbrikken
- 23. Han kommer fra Filippinene, men bor i og spiller for USA

FASIT		
15-Russland	5-Mamedyarov	16-Stormester
14-Bonden	2-Stavanger	18-London
11-Hest	1-Caruana	19-Anand
9-Ding	Nedover:	21-Altibox
8-Rokade	22-Kasparov	22-Kasparov
6-MVL		
4-Aronian		
3-Yu		
Bortover		
	</	

En stor takk til våre
samarbeidspartnere!

altibox

NORWAY
CHESS

STAVANGER
KONSERTHUS

GO²Life
Liquids AS

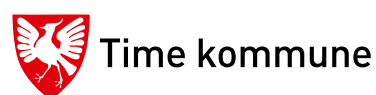
LAST
FRIDAY
SOFTWARE DEVELOPMENT

NORWAY SUMMIT

AVINOR

HEY-HO
LET'S GO

God stemning og ny lærdom på sponstoreff

20. februar var det duket for sponstoreff for våre samarbeidspartnere i Altibox Norway Chess og Norway Summit. Nettverkstreffet ble arrangert i samarbeid med Altibox.

140 deltakere fra en rekke ulike bedrifter fant veien til Clarion Energy Hotell. De fikk høre spennende og oppbyggende innlegg fra scenen, og fikk møte mange hyggelige mennesker fra ulike deler av næringslivet. Hovedtema var hvordan bruke hjernen på en smartest og mest effektiv måte i hverdagen og i ekstreme situasjoner. Hovedtrekkplasteret var eventyrer Lars Monsen.

I tillegg til Lars Monsen var også hjernespesialist Tomas Myklebust og TV 2 programleder Fin Gnatt som sørget for å lede oss gjennom arrangementet.

Fin Gnatt fra TV 2 i samtale med Tomas Myklebust og Lars Monsen.

Lars Monsens sterke historier om krevende og flotte opplevelser på ekspedisjoner på flere måneder og år i villmark og farlige områder fikk håret til å reise seg på mange av de skuelystne i salen. Møter med titalls bjørner, forsering av høye fjell, isvann og store, til dels farlige, hindringer helt alene krever kaldt hode og sterk psyke. Monsen er også en god sjakkspiller og kan dra gode paralleller til viktigheten av å holde hodet kaldt ved sjakkbrettet.

Tomas Myklebust som nok var mer ukjent for de

fleste gjorde til gjengjeld et utrolig flott inntrykk og fikk frem smil og aha opplevelser i publikum. Formidlingsevnen var fantastisk og lærdom til bruk i hverdagen stor.

Publikum fikk også med seg et bra innlegg av administrerende direktør i Altibox, Thomas Skjelbred, samt oppdatert informasjon om året Altibox Norway Chess turnering og Norway Summit konferansen. Det var også satt av god tid til mingling slik at gjestene fikk tid til å prate med nye og gamle kontakter.

Bli med oss som bedriftspartner!

altibox
NORWAY
CHESS

Mange av våre sponsorer har hatt stor glede og verdi av å bidra til å bygge opp dette nye arrangementet. Altibox Norway Chess ønsker flere samarbeidspartnere og håper dette kan være noe for din bedrift.

VI KAN TILBY:

- Profilering både på lokalt, nasjonalt og internasjonalt nivå
- Relasjoner og nettverk
- Aktiviteter internt i bedriften, mot kunder og leverandører
- Samfunnsansvar gjennom vårt skolesjakk-prosjekt

HVA ER ALTIBOX NORWAY CHESS?

EN SUPERTURNERING I VERDENSKLASSE

Altibox Norway Chess er en av verdens sterkeste superturneringer i sjakk hvor ti av de beste spillerne i verden deltar. Altibox Norway Chess arrangeres i år for fjerde gang i Stavanger og er den eneste turnering i Norden av et slikt format og styrke.

SJAKKSKOLE OG TURNERING

Som en del av samfunnsengasjementet vårt setter Altibox Norway Chess et høyt fokus på å engasjere barn. 2200 barn har fått sjakk-opplæring og 90 skoler deltatt i skoleturneringen i regi av Altibox Norway Chess. Fra og med i år går skolesjakk-turneringen fra å være regional til å bli en nasjonal turnering.

STOR MEDIEOPPMERKSOMHET, LANGE LIVE-SENDINGER

Altibox Norway Chess blir dekket live på tv og internett med sendinger både nasjonalt og internasjonalt. TV 2 er mediepartner og har stor suksess nasjonalt. Ute i verden følges Altibox Norway Chess av flere millioner mennesker, mange av disse via vår egen live side på web.

Ta kontakt med styreleder, Kjell Madland for en uforpliktende prat
Telefon: 911 67 695
E-post: kjell@norwaychess.com

norwaychess.no

altibox
NORWAY
CHESS

Team Altibox Norway Chess

KJELL MADLAND

Kjell er gründeren og daglig leder av Altibox Norway Chess og har jobbet med det fra idéstadiet til hva det er i dag: verdens sterkeste 10-manns turnering anerkjent over hele verden. Kjell er unikt kreativ og har evnen til alltid å kunne tenke utenfor boksen. Han har en lang erfaring fra næringslivet. Kjell startet sitt eget byggefirma som 22 åring og har siden det hatt lederstillinger i flere selskaper, blant annet som distriktssjef i GK inn klima, daglig leder i Jadarhus Gjesdal, regionsjef for Norema og som daglig leder i Bryne FK i hele 10 år, derav 4 år i Tippeligaen. Kjell er like involvert i Altibox Norway Chess og alt som følger med som han har vært fra han fikk idéen. I tillegg er han også gründer og styremedlem i Norway Summit og primus motor i å få VM i sjakk 2020 til Stavanger.

BENEDICTE WESTRE SKOG

Benedicte er prosjektleder i Altibox Norway Chess, verdens sterkeste sjakkturnering hvor hun i tillegg sitter i styret. Der har hun vært med siden 2015 og har vært en stor del av utviklingen av Norway Chess merkevaren. Benedicte har også hatt stor innflytelse på å utvikle konseptet Norway Summit helt fra idéstadiet. Hun har i tillegg til oppgavene som daglig leder i Norway Summit, programmet, bidragsyttere, markedsføring og gjennomføring. Benedicte har en MSc grad i International Development fra Nederland og har studert i en rekke andre land, blant annet, Canada (BA Honors), India og Mexico.

FRODE SØMME

Frode er eier og leder av Global Office som setter opp og drifter IT løsninger for bedrifter med mange års erfaring innen faget. Han startet sin IT karriere i Saga Petroleum i 95 og der hadde han blant annet ansvar for utvikling og drift av hjemmekontorløsning for hele selskapet. Da Saga ble solgt fortsatte han med IT drift i Global Office/Nettspesialisten. Selskapet ble senere fusjonert med Allianse og deretter Evry. Frode har ansvar for den tekniske løsningen til Altibox Norway Chess som leverer alle bilder til internasjonal sending og TV 2. Frode har vært med fra starten av i Norway Chess.

JUDIT POLGAR

Ekspert kommentator på den internasjonale, offisielle sendingen. Tidens beste kvinnelige sjakkspiller

ANNA RUDOLF

Programleder og kommentator den internasjonale, offisielle sendingen

MARIA EMILIANOVA

Web-og sosiale medier

DIRK JAN TEN GEUZENDAM

Internasjonal presse- og media

LASSE ANDRESEN

Ny i Norway Chess teamet og nå styremedlem og medeier

LENNART OOTES

Offisiell fotograf

RANDI HUNDSNES

Økonomi og regnskap

ANEMONE KULCZAK

Hoveddommer

ANASTASIA SOROKINA

Dommer

ARILD RIMESTAD

Dommer

GEIR BROBAKKEN

Dommer

ERLEND STANGELAND

Leder for frivillige fra sjakk-klubbene

BJØRN DAHLE

Leder for frivillige MINI-sjåfører

ROGER LARSEN

Leder for riggeteamet

ELIN WETÅS DE JARA

Leder for skolesjakkturneringen.

MINI COUNTRYMAN LADBAR HYBRID

Nå får du den populære familie bilen MINI Countryman som ladbar hybrid! MINI Countryman hybrid er kjent for sine sporty egenskaper med 224 HK motor, firehjulstrekk, automatgir og navigasjon som standard. Bagasjerommet rommer hele 405 liter, og bilen har mange fleksible løsninger for utvidet plass.

Kjøp fra 395 700 kr

Leasing fra 4 200 kr/mnd* - UTEN FORSKUDD

FORHÅNDSBESTILL MINI ELECTRIC

Nå kan du forhåndsbestille MINI Electric hos MINI Stavanger!

MINI Stavanger
T: 51 96 50 00
Fabrikkveien 36, 4033 Stavanger
bavaria.no/MINI

STOLT SPONSOR AV

altibox
NORWAY
CHESS

MINI Stavanger

*Tinglysning og etableringsgebyr: kr 5.488 inkl. MVA. Totalpris kr 156.688 vil variere med rentenivået. 30.000 km og 36 måneders bindingstid. Forutsetter kredittgodkjenning. Bavaria tar forbehold om trykkfeil. Kampanjen varer i en begrenset periode.